

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΔΠΜΣ)

«ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ»

“ Ενεργειακό κόστος απειλή για τη βιωσιμότητα των
Δήμων-Μελέτη περίπτωσης των έξι Δήμων νομού
Βοιωτίας”

ΓΕΩΡΓΙΑ ΖΩΝΑ
ΑΜ : 3033202105111

Κόρινθος, Νοέμβριος 2022

University of Peloponnese
Faculty of Social and Political Sciences
Department of Political Studies and International Relations

Master Program in
Interuniversity Interdepartmental

"LOCAL AND REGIONAL DEVELOPMENT AND
AUTHORIZATION

“ Energy cost threatens the sustainability of the
municipalities – Case study of the six Municipalities of
Voiotia county ”

GEORGIA ZONA

AM : 3033202105111

Corinth, November 2022

Ευχαριστίες

Θα ήθελα αρχικά να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Ράλλη Γκέκα για την καθοδήγησή του, βοηθώντας εμένα με τις πολύτιμες γνώσεις και την πείρα του.

Τέλος την οικογένεια μου, τον άντρα μου Γιώργο και τα παιδιά μου Λουκία και Ιωάννα για τη στήριξή τους και την υπομονή τους καθ' όλη τη διάρκεια του μεταπτυχιακού.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εικόνα που καταγράφεται σε παγκόσμιο επίπεδο είναι μια γενικευμένη ενεργειακή κρίση, που αυτή αποδίδεται στη συνδρομή μιας σειράς λόγων όπως η απότομη ανάκαμψη της οικονομίας και επομένως της ζήτησης ενέργειας μετά από μια πανδημία, ο περιορισμός της προσφοράς φυσικού αερίου στην Ευρώπη καθώς και η μείωση της παραγωγής του. Έτσι φθάσαμε στη δραματική αύξηση των τιμών του φυσικού αερίου, του πετρελαίου και των παραγωγών του, όπως επίσης και της ηλεκτρικής ενέργειας.

Σε μία τόσο κρίσιμη συγκυρία η Ελλάδα καλείται να ανταπεξέλθει σε αυτή τη νέα πραγματικότητα, έτσι με την παρούσα εργασία έγινε μια προσπάθεια ανάλυσης των οικονομικών αποτελεσμάτων της ενεργειακής κρίσης στα οικονομικά των Δήμων, το μέγεθος επιβάρυνσης των λειτουργικών εξόδων τους από την αλματώδη αύξηση των τιμών της ενέργειας, ο αντίκτυπος στη βιωσιμότητά τους και οι νέες προοπτικές για αντιμετώπιση της κατάστασης.

Η διπλωματική εργασία επικεντρώνεται στην μελέτη των απολογιστικών στοιχείων και συγκεκριμένα των κωδικών εξόδων που αφορούν τις δαπάνες ενέργειας των ετών 2016-2021, καθώς και του πρώτο εξαμήνου του 2021 και 2022 των έξι Δήμων του νομού Βοιωτίας, των δύο Δημόσιων Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης της Λιβαδειάς και της Θήβας και τέλος της Διαδημοτικής Επιχείρησης Περιβάλλοντος και Οργάνωσης Λιβαδειάς (ΔΕΠΟΔΑΛ). Τέλος επιδιώκεται η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των έξι Δήμων με τη χρήση ορισμένων αριθμοδεικτών για την εξαετία 2016-2021.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν εκτίναξη του ενεργειακού κόστους το πρώτο εξάμηνο του 2022 σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές και επιπλέον ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των πληρωθέντων εξόδων των δήμων αφορούν στην κάλυψη του λειτουργικών εξόδων τους.

Abstract

The situation recorded in a global level is a general energy crisis, which is attributed to a combination of reasons such as the radical recovery of economy, case that leads to the demand of energy after a global pandemic, the limitation of natural gas supply in Europe and the reduction of its production. Those circumstances led to the dramatic increase of prices in natural gas, petrol and its products and also in electric energy.

In such a critical circumstance Greece is challenged to cope with this new reality. In this present study an effort has been made to analyze the economic results of this energy crisis in the economic status of the municipalities, the extent of burden in their operating expenses from the radical growth of energy prices, the impact in their sustainability and the new prospects to encounter this situation.

This thesis focuses on the study of accounting data and more specifically of the output codes that concern the energy expenses of the years 2016-2021, as well as the first half of 2021 and 2022 of the six Municipalities of Voiotia county, the two Public Water Supply and Sewerage Companies of Levadia, Thebes and the Intermunicipal Environment and Organization Enterprise of Levadia (DEPODAL). Finally the analysis of the economic state of the six municipalities is conducted using particular numerals from 2016 to 2021.

The results of this study have shown radical increase of energy cost during the first half of 2022 compared to the previous years and additionally that the biggest percentage of paid expenses of the municipalities concern the coverage of their operating expenses.

2. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Θα πρέπει η διπλωματική εργασία να περιλαμβάνει υπεύθυνη δήλωση που να αναφέρει τα παρακάτω:

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη του/ης συγγραφέα/ως και ο/η επιβλέπων/ουσα, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Ο/Η δηλών/ούσα

.....
(Υπογραφή)

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

Κατάλογος Πινάκων

Κατάλογος Διαγραμμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή-Στόχοι-Μεθοδολογία

1.1 Εισαγωγή-Στόχοι-Μεθοδολογία 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ανάλυση ενεργειακού κόστους

2.1 Εισαγωγή 2

2.2 Μελέτη περίπτωσης Νομού Βοιωτίας 3

2.2.1 Δήμος Λεβαδέων 3

2.2.2 Δήμος Θηβαίων 7

2.2.3 Δήμος Τανάγρας 9

2.2.4 Δήμος Αλιάρτου-Θεσπιέων 12

2.2.5 Δήμος Ορχομενού 16

2.2.6 Δήμος Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας 19

2.2.7 ΔΕΠΟΔΑΛ 21

2.2.8 Δ.Ε.Υ.Α.Λ 23

2.2.9 Δ.Ε.Υ.Α.Θ 25

2.3 Ανακεφαλαίωση 26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ανάλυση Αριθμοδεικτών

3.1 Εισαγωγή 30

3.2 Ανάλυση αριθμοδεικτών ανά Δήμο 32

3.2.1 Δήμος Λεβαδέων 32

3.2.2 Δήμος Θηβαίων	38
3.2.3 Δήμος Τανάγρας	44
3.2.4 Δήμος Αλιάρτου-Θεσπιέων, Ορχομενού, Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συμπεράσματα –Προτάσεις

4.1 Συμπεράσματα	55
4.2 Προτάσεις	57

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κατάλογος Πινάκων

2.1 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021 Δ. Λεβαδέων	4
2.2 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021	4
2.3 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021	5
2.4 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021 ανά κατηγορία, λίτρα και μέση τιμή	5
2.5 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021	5
2.6 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021 Δ.Θηβαίων	7
2.7 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021	8
2.8 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021	8
2.9 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021	9
2.10 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021 Δ.Τανάγρας	10
2.11 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021	11
2.12 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021	11
2.13 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021	12
2.14 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021 Δ.Αλιάρτου-Θεσπιέων	13
2.15 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021	14
2.16 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021	15
2.17 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021	15
2.18 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021 Δ.Ορχομενού	16
2.19 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021	17
2.20 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021	18
2.21 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021	18
2.22 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021 Δ.Διστόμου- -Αραχόβης-Αντίκυρας	19

2.23 Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021	20
2.24 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021	21
2.25 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021	21
2.26 Ηλεκτρικό ρεύμα και καύσιμα ΔΕΠΟΔΑΛ ετών 2016-2021	22
2.27 Α' εξάμηνο 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα ΔΕΠΟΔΑΛ	23
2.28 Α' εξάμηνο 2021-2022 για καύσιμα ΔΕΠΟΔΑΛ	23
2.29 Σύγκριση 2016-2021 για ηλεκτρικό ρεύμα ΔΕΥΑΘ	24
2.30 Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021	24
2.31 Α' εξάμηνο 2021-2022 για καύσιμα ΔΕΥΑΛ	25
2.32 Α' εξάμηνο 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα ΔΕΥΑΛ	25
2.33 Έτη 2016-2021 για ηλεκτρικό ρεύμα και καύσιμα	26
2.34 Α' εξάμηνο 2021-2022 για καύσιμα ΔΕΥΑΘ	26
2.35 Α' εξάμηνο 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα ΔΕΥΑΘ	26
2.36 Ετών 2016-2021 για ηλεκτρικό ρεύμα των έξι Δήμων συνολικά	27
2.37 Μεταβολών 1ου εξαμήνου 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα των έξι Δήμων	28
2.38 Ετών 2016-2021 για καύσιμα των έξι Δήμων συνολικά	29
2.39 Μεταβολών 1ου εξαμήνου 2021-2022 για καύσιμα των έξι Δήμων	29
3.1 Δείκτης αυτονομίας	32
3.2 Δείκτης αστάθειας	33
3.3 Δείκτης εξάρτησης	33
3.4 Δείκτης ανεξαρτησίας	34
3.5 Δείκτης λειτουργικής αυτονομίας	34
3.6 Δείκτης λειτουργικών δαπανών	35
3.7 Δείκτης επενδύσεων	35
3.8 Δείκτης απαιτήσεων	36
3.9 Δείκτης κόστους απασχόλησης	36

3.10 Δείκτης κάλυψη ανθρώπινου δυναμικού από τακτικά έσοδα	37
3.11 Δείκτης κάλυψης κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα	37

Κατάλογος Διαγραμμάτων

2.1 Μεταβολών 1ου εξαμήνου 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα των έξι Δήμων	28
2.2 Μεταβολών 1ου εξαμήνου 2021-2022 για καύσιμα των έξι Δήμων συνολικά	30

Κεφάλαιο 1^ο : Εισαγωγή-Στόχοι-Μεθοδολογία

1.1 Εισαγωγή-Στόχοι-Μεθοδολογία

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού δηλαδή οι Δήμοι στην ελληνική επικράτεια χαρακτηρίζονται από διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Είναι οργανισμοί έχοντας όλα τα τυπικά γνωρίσματα μιας επιχείρησης χωρίς να αποσκοπούν στο κέρδος αλλά στην εξυπηρέτηση της κοινής ωφέλειας, στην διαχείριση τοπικών υποθέσεων με στόχο την προστασία, ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν.3463/2006 (Νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων), μια από τις αρμοδιότητες των Δήμων είναι η προστασία, αξιοποίηση και η εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και περιοχών καθώς και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επιπλέον η μελέτη, κατασκευή και δικτύων φυσικού αερίου. Ο εξηλεκτρισμός, η επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων εντός των διοικητικών τους ορίων για κοινωφελείς σκοπούς.

Οι Δήμοι έχουν στην αρμοδιότητα τους την καθαριότητα των οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων, την αποκομιδή απορριμμάτων, την ύδρευση και άρδευση, όπως και μια πληθώρα άλλων αρμοδιοτήτων. Έχουν υπό την εποπτεία τους και ένα πλήθος ενεργοβόρων υποδομών, όπως είναι οι σχολικές μονάδες, οι αθλητικές εγκαταστάσεις, τα δημοτικά καταστήματα και επιπλέον κτίρια για την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες. Έτσι για την λειτουργία και την συντήρηση αυτών απαιτείται η χρήση διαφόρων μορφών ενέργειας όπως η ηλεκτρική ενέργεια, καύσιμη ύλη (πετρέλαιο, βενζίνη, υγραέριο, φυσικό αέριο) που το κόστος αυτό επιβαρύνει τους προϋπολογισμούς των Δήμων.

Οι βασικές συνιστώσες του ενεργειακού κόστους ειδικότερα για τους Δήμους είναι το κόστος για ηλεκτρικό ρεύμα (φωτισμός οδών, πλατειών κοινόχρηστων χώρων, κτιρίων, υπηρεσιών) και για καύσιμα (θέρμανσης και κίνησης).

Σκοπός της εργασίας είναι να μελετηθούν κατά πόσο μεταβλήθηκαν οι δαπάνες για την ενέργεια κατά έτος, αρχής γενομένης το 2016 έως και το πρώτο εξάμηνο του 2022 στους έξι Δήμους του Ν.Βοιωτίας και στις δημόσιες επιχειρήσεις ύδρευσης και της Διαδημοτικής Επιχείρησης Περιβάλλοντος και Οργάνωσης Λιβαδειάς, καθώς επίσης και ο βαθμός που θα επηρεαστεί κάθε Δήμος ξεχωριστά, από την αλματώδη αύξηση των τιμών ενέργειας, ανάλογα με το μέγεθος της οικονομικής ανεξαρτησίας, λειτουργικής αυτονομίας και μια σειρά άλλων οικονομικών δεικτών. Γι' αυτό και είναι σκόπιμη η χρήση αριθμοδεικτών αφού είναι ένα χρήσιμο εργαλείο με το οποίο μπορούν να

εντοπιστούν πολλές αδυναμίες, παραλείψεις και δυσλειτουργίες τόσο στην οικονομική όσο και στην διοικητική λειτουργία των Δήμων και να δοθούν στοχευμένες λύσεις.

Τα οικονομικά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για να ολοκληρωθεί η έρευνα δόθηκαν από τις οικονομικές υπηρεσίες των έξι Δήμων και αφορούν τους ισολογισμούς-απολογισμούς των ετών 2016-2021, καθώς και το πρώτο εξάμηνο του 2022. Τα οικονομικά στοιχεία είναι έγκυρα αφού έχουν τηρηθεί όλες οι νόμιμες διαδικασίες δηλαδή ψηφισμένα από το Δημοτικό Συμβούλιο, εγκεκριμένα από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση και από τους ορκωτούς λογιστές. Επίσης έχουν τηρηθεί οι κανόνες δημοσιότητας όπως ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, στη Διαύγεια και δημοσίευση σε τοπική εφημερίδα.

Για το υπολογισμό των ποσοστών μεταβολής, των αριθμοδεικτών και για την κατασκευή γραφημάτων χρησιμοποιήθηκε ως μέσο ανάλυσης το πρόγραμμα Microsoft Excel-Ms Office.

Κεφάλαιο 2^ο :Ανάλυση ενεργειακού κόστους

2.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει προσπάθεια ανάλυσης του ενεργειακού κόστους των 6 Δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας. Οι βασικές συνιστώσες του ενεργειακού κόστους είναι το κόστος για ηλεκτρικό ρεύμα (φωτισμός οδών, πλατειών κοινόχρηστων χώρων, κτιρίων, υπηρεσιών) και για καύσιμα (θέρμανσης και κίνησης).

Τα οικονομικά στοιχεία συλλέχθηκαν από τους απολογισμούς των Δήμων οικονομικών ετών 2016 έως και 2021 και εκτελεσμένου προϋπολογισμού του 1ου εξαμήνου 2021 και 2022.

Επιπλέον θα μελετηθούν η Δημόσια Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λιβαδειάς και Θήβας καθώς και η Διαδημοτική Επιχείρησης Περιβάλλοντος και Οργάνωσης Λιβαδειάς (ΔΕΠΟΔΑΛ).

2.2 Μελέτη περίπτωσης Νομού Βοιωτίας

Η Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας έχει έκταση 2.952 τετρ. χιλ. και συνολικό μόνιμο πληθυσμό 106.107 κατοίκους (απογραφή 2021-προσωρινά αποτελέσματα της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής) με πρωτεύουσα τη Λιβαδειά. Η Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας αποτελείται από έξι (6) δήμους ήτοι: i)Λεβαδέων ii) Θηβαίων iii)Τανάγρας, iv)Αλιάρτου-Θεσπιέων, v)Ορχομενού, και vi)Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας.

2.2.1 Δήμος Λεβαδέων

Ο Δήμος Λεβαδέων είναι Δήμος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας που συστάθηκε την 1/1/2011 με το Ν. 3852/10 (Πρόγραμμα «Καλλικράτης») από την συνένωση των προϋπαρχόντων «Καποδιστριακών» δήμων Λεβαδέων, Χαιρωνείας, Δαυλείας, Κορωνείας και της Κοινότητας Κυριακίου. Ο Δήμος έχει έκταση 694,02 τετρ. χλμ και μόνιμο πληθυσμό 29.393 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2021 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Έδρα του Δήμου είναι η Λιβαδειά. Αποτελείται από τις Δημοτικές Ενότητες Λιβαδειάς, Δαύλειας, Κορώνειας, Κυριακίου και Χαιρώνειας.

Στον Δήμο λειτουργούν η υπηρεσία καθαριότητας, περιβάλλοντος και πρασίνου δηλαδή η αποκομιδή απορριμμάτων πραγματοποιείται από ίδια μέσα, όσον αφορά την ύδρευση και αποχέτευση της περιοχής αρμόδια είναι η ΔΕΥΑΛ (Δημόσια Επιχείρηση ύδρευσης και Αποχέτευσης Λιβαδειάς, επιπλέον ο Δήμος επιβαρύνεται και με το κόστος ηλεκτρικού ρεύματος για την κίνηση αντλιοστασίων άρδευσης.

Στον παρακάτω πίνακα παρατηρούμε την διαχρονική εξέλιξη του κόστους για τις δαπάνες του φωτισμού του Δήμου και των υπηρεσιών του καθώς και για την κίνηση των αντλιοστασίων άρδευσης. Από το έτος 2016 έως και το 2019 παρατηρείται αυξητική τάση πληρωμών ενώ το 2020 και 2021 μειώθηκαν οι δαπάνες λόγω του ότι η περίοδος 2020-2021 έχει επηρεαστεί από την υγειονομική κρίση (Covid -19) που έπληξε την χώρα μας και οι δημόσιες υπηρεσίες υπολειπούνταν. Γι' αυτό και τα στοιχεία την τελευταία περίοδο δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα αφού δεν υπήρχε πλήρης λειτουργία των υπηρεσιών.

Πίνακας 2.1

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Φωτισμός για υπηρεσίες του Δήμου	215.131,30	223.538,20	217.133,45	233.116,50	204.103,97	192.982,78
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	645.610,06	627.616,00	548.857,88	483.357,23	454.287,66	420.072,00
Ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση αντλιοστασίου	460.523,44	336.097,74	307.603,00	282.755,00	234.106,00	516.623,00
Σύνολο €	1.321.264,80	1.187.251,94	1.073.594,33	999.228,73	892.497,63	1.129.677,78

Έτσι θα ήταν σκόπιμο να συγκριθούν το πρώτο εξάμηνο του 2021 και του 2022 προκειμένου τα συμπεράσματα να είναι πιο ρεαλιστικά. Στον παρακάτω πίνακα διαφαίνεται ότι οι δαπάνες για ηλεκτρικό ρεύμα το α' εξάμηνο του 2022 ήταν περισσότερες κατά 254.408 ευρώ (+76,06%) σε σύγκριση με το 2021, η δε μέση τιμή ανά kwh έχει αυξηθεί κατά 73,68%. (0,177456 ευρώ το 2021, 0,308205 το 2022, ήτοι διαφορά 0,13975 €/kwh).

Πίνακας 2.2

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή	2021 (6 μήνες)		2022 (6 μήνες)		Διαφορά			
	Kwh	Ποσό €	Kwh	Ποσό €	Kwh	Ποσό €	% kwh	% euro
Γραφεία	120.707	22.801	147.204	44.710	26.497	21.909	21,95%	96,09%
Παιδ. Σταθμοί, ΚΑΠΗ, Κλ. Γυμναστήριο κλπ	181.386	37.571	194.244	67.708	12.858	30.137	7,09%	80,21%
Δημ. Στάδιο - Μέση Τάση	50.320	8.339	47.089	16.000	-3.231	7.661	-6,42%	91,87%
ΦΟΠ	1.353.278	228.410	1.273.513	379.568	-79.765	151.158	-5,89%	66,18%
Νεκροταφεία	2.022	626	5.301	2.235	3.279	1.609	162,17%	257,03%

Σχολεία	142.583	30.186	214.200	68.961	71.617	38.775	50,23%	128,45%
Λοιπά	34.670	6.566	29.210	9.725	-5.460	3.159	-15,75%	48,11%
Σύνολα	1.884.966	334.499	1.910.761	588.907	25.795	254.408	1,37%	76,06%
Μέση τιμή KWH	0,177456		0,3082055		0,13075		73,68%	

Σημείωση: Στον παραπάνω πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες για ηλεκτρικό ρεύμα των υπηρεσιών άρδευσης γιατί οι λογαριασμοί είναι στο επόμενη περίοδο.

Όσον αφορά τις δαπάνες για καύσιμα το α' εξάμηνο του 2022 ήταν 144.170 ευρώ έναντι 110.163 ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2021, ήτοι αύξηση κατά 34.007 ευρώ (+ 30,87%). Πρέπει να σημειωθεί ότι η αύξηση αυτή αφορά μόνο τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες και όχι τιμές και λίτρα καυσίμων.

Πίνακας 2.3

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή	2021 (30/6)	2022 (30/6)	Διαφορά	
	Ποσό €	Ποσό €	Ποσό €	%
Καύσιμα κίνησης	72.686,51	87.327,51	14.641,00	20,14%
Καύσιμα Θέρμανσης	36.050,81	55.278,42	19.227,61	53,33%
Λοιπά καύσιμα	1.425,58	1.564,31	138,73	9,73%
Σύνολα	110.162,90	144.170,24	34.007,34	30,87%

Πιο αναλυτικά ώστε να έχουμε εικόνα της πραγματικής μεταβολής του κόστους (τιμή/λίτρο) παραθέτουμε τον παρακάτω πίνακα που δείχνει την κατανάλωση σε λίτρα και ανά κατηγορία καυσίμου καθώς και την μέση τιμή ανά λίτρο. Και στην περίπτωση αυτή παρατηρείται αύξηση του κόστους κατά 51.562€ παρότι η κατανάλωση λίτρων είναι λιγότερη από την προηγούμενη χρονιά υπάρχει αύξηση της δαπάνης λόγω της μεγάλης ανόδου της τιμής καυσίμων ανά λίτρο, αφού όπως φαίνεται στο 2022 έχουμε αύξηση της μέσης τιμής λίτρου κατά 44,20% από το 2021.

Πίνακας 2.4

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021 ανά κατηγορία, λίτρα και μέση τιμή

Περιγραφή	2021 (30/6)			2022 (30/6)			Διαφορά		
	Lt	Μέση τιμή	Ποσό €	Lt	Μέση τιμή	Ποσό €	Lt	Ποσό €	% Μέση τιμή
Πετρέλαιο	56.122,00	1,281	71.914,73	56.331,94	1,782	100.400,42	209,94	28.485,69	39,09%
Βενζίνη (αμόλυβδη)	3.616,90	1,560	5.642,36	4.311,47	2,064	8.898,01	694,57	3.255,65	32,29%
Υγραέριο	5.622,80	0,827	4.651,74	4.675,56	1,122	5.245,04	-947,24	593,30	35,60%
	65.361,70	1,258	82.208,84	65.318,97	1,754	114.543,47	-42,73	32.334,63	39,42%
Καύσιμα Θέρμανσης	39.058,00	0,923	36.050,81	38.668,00	1,430	55.278,42	-390,00	19.227,61	54,88%
Σύνολα	104.419,70	1,133	118.259,65	103.986,97	1,633	169.821,89	-432,73	51.562,24	44,20%

Πίνακας 2.5

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021

Περιγραφή /Ετος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Καύσιμα για θέρμανση	27.912,28	71.200,55	45.333,46	59.290,73	39.890,70	46.895,30
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	146.697,42	208.759,09	195.876,18	167.666,84	123.037,42	165.853,76
Σύνολα €	174.609,70	279.959,64	241.209,64	226.957,57	162.928,12	212.749,06

Τέλος και στην διαχρονική σύγκριση των ετών 2016-2021 παρατηρείται ότι οι πληρωμές για τα καύσιμα αυξάνονται κατά έτος με τη μόνη εξαίρεση το έτος 2020 όπου υπήρχε υπολειτουργία όλων των υπηρεσιών .

Συμπερασματικά στον Δήμο Λεβαδέων οι δαπάνες τόσο για τον ηλεκτροφωτισμό όσο και για τα καύσιμα κατέγραψαν αυξημένα ποσοστά που κυμαίνονται από 30% έως και 50% κατά πρώτο εξάμηνο του 2022. Κατά την ανάλυση των ετών 2016-2021 παρατηρείται μια μείωση των δαπανών της ενέργειας, ειδικότερα την περίοδο του 2020

όπου η μείωση είναι σημαντική, αυτό οφείλεται στην πανδημία και στην επιβολή των περιοριστικών μέτρων με αποτέλεσμα την υπολειτουργία των υπηρεσιών και ως συνακόλουθο αυτών, τον περιορισμό των δαπανών.

2.2.2 Δήμος Θηβαίων

Ο Δήμος Θηβαίων συστάθηκε με τη συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Θηβαίων, Βαγίων, Πλαταιών και Θίσβης έτσι αποτελείται από τις τέσσερις ομώνυμες δημοτικές ενότητες. Η έκταση του νέου δήμου είναι 822,92 τ.χλμ. και ο πληθυσμός του 32.521 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Έδρα του δήμου είναι η Θήβα.

Στον Δήμο λειτουργούν η υπηρεσία καθαριότητας, περιβάλλοντος και πρασίνου δηλαδή η αποκομιδή απορριμμάτων πραγματοποιείται από ίδια μέσα, όσον αφορά την ύδρευση και αποχέτευση της περιοχής αρμόδια είναι η ΔΕΥΑΘ (όπου θα αναλυθεί στη συνέχεια).

Οι δαπάνες για τον ηλεκτροφωτισμό την χρονική περίοδο 2016-2021 κυμαίνονται πτωτικά έως το 2020, όπου και καταγράφεται το μικρότερο ποσό πληρωμών λόγω της υγειονομικής κρίσης και των περιοριστικών μέτρων υπήρχε υπολειτουργία των υπηρεσιών. Το 2021 υπήρξε σημαντική αυξητική μεταβολή κατά 38,13% με πληρωμές κατά 418.074,65€ περισσότερες από το 2020.

Πίνακας 2.6

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	1.355.293,55	1.353.532,71	1.327.899,07	1.255.447,51	1.096.322,18	1.514.396,83

Όσον αφορά τη σύγκριση δαπανών για το α' εξάμηνο ετών 2021-2022 παρατηρείται και στο Δήμο Θηβαίων άνοδος κατά 14,30% δηλαδή περισσότερες πληρωμές κατά 117.914,00€ από την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Πίνακας 2.7

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή %
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	824.651,00	942.565,00	117.914,00	14,30%

Στο παρακάτω πίνακα αναλύονται οι δαπάνες για τα καύσιμα θέρμανσης υπηρεσιών και κίνησης για την χρονική περίοδο 2016-2021, όπου παρατηρείται γενικά αύξηση αφού από 179.419,13€ που ήταν το 2016 έφθασαν 255.690,63€ το 2019 (πληρωμές κατά 76.271,50€ περισσότερο). Ενώ το 2021 εμφανίζεται πάλι αύξηση φθάνοντας στο ποσό των 271.423,32€ , το υψηλότερο ποσό κατά την εξαετία.

Πίνακας 2.8

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Καύσιμα για θέρμανση	11.753,66	14.444,47	12.890,87	13.806,50	14.864,34	17.268,95
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	167.665,47	219.194,05	244.823,13	241.884,13	216.853,93	254.154,37
Σύνολο	179.419,13	233.638,52	257.714,00	255.690,63	231.718,27	271.423,32

Όσον αφορά τις δαπάνες των καυσίμων κατά την σύγκριση του πρώτου εξαμήνου των ετών 2021 & 2022 σημειώνεται αξιόλογη αύξηση κατά 45,81% δηλαδή διαφορά στις

πληρωμές κατά 54.786,46€ από την περσινή χρονιά. Και στο σημείο παρατηρείται επιβάρυνση του προϋπολογισμού των εξόδων του Δήμου Θηβαίων για πληρωμή των πάγιων δαπανών.

Πίνακας 2.9

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή %
Καύσιμα για θέρμανση	5.527,45	22.572,08	17.044,63	308,36%
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	114.073,39	151.815,22	37.741,83	33,09%
Σύνολο	119.600,84	174.387,30	54.786,46	45,81%

Συμπερασματικά για το Δήμο Θηβαίων οι δαπάνες για την ενέργεια ειδικά κατά το πρώτο εξάμηνο των ετών 2021-2022 εμφανίζονται αυξημένες με αξιοσημείωτες μεταβολές, ιδίως στα καύσιμα που το ποσοστό αγγίζει το 50%, γεγονός που καταδεικνύει την επιβάρυνση του προϋπολογισμού του Δήμου για την πληρωμή πάγιων δαπανών. Αξίζει πάλι να σημειωθεί ότι οι δαπάνες της ενέργειας παρουσίασαν πτώση κατά το 2020 λόγω των περιοριστικών μέτρων .

2.2.3 Δήμος Τανάγρας

Ο Δήμος Τανάγρας αποτελείται από τις πέντε Δημοτικές ενότητες, ήτοι: Δερβενοχωρίων, Οινοφύτων, Σχηματαρίου, Τανάγρας και Δηλίου (Δήλεσι). Η έκταση του Καλλικρατικού Δήμου είναι 554,01 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 18.427 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Έδρα του δήμου ορίστηκε το Σχηματάρι.

Στον Δήμο λειτουργούν η υπηρεσία καθαριότητας, περιβάλλοντος, ανακύκλωσης δηλαδή η αποκομιδή απορριμμάτων πραγματοποιείται από ίδια μέσα, υπηρεσία ύδρευσης και αποχέτευσης οπότε επιβαρύνεται και με το κόστος ηλεκτρικού ρεύματος για την

κίνηση αντλιοστασίων ύδρευσης αλλά και καύσιμα για την κίνηση των μεταφορικών μέσων της υπηρεσίας.

Πίνακας 2.10

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021 Δ.Τανάγρας

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Φωτισμός για υπηρεσίες του Δήμου	41.303,93	40.063,85	43.461,48	43.801,63	44.688,46	46.572,71
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	1.384.329,52	1.322.365,27	1.353.150,17	1.240.000,00	1.247.513,63	1.250.000,00
Ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση αντλιοστασίων	83.827,33	72.157,70	78.230,62	74.548,16	74.883,57	90.000,00
Σύνολα	1.509.460,78	1.434.586,82	1.474.842,27	1.358.349,79	1.367.085,66	1.386.572,71

Όπως καταγράφεται στα παραπάνω πίνακα στον Δήμο Τανάγρας οι δαπάνες για το φωτισμό των υπηρεσιών του αυξάνονται σταδιακά κατά έτος από 41.303€ το 2016 στα 46.572,71€ τέλος του 2021 (μεταβολή 12,75%), καθώς και οι δαπάνες του ηλεκτρικού ρεύματος για την κίνηση αντλιοστασίων κινείται ανοδικά με μερική μεταβολή 7,36% από το 2016.

Όσον αφορά τις δαπάνες για το ηλεκτρικό του α' εξαμήνου ετών 2021 και 2022 σύμφωνα και με το παρακάτω πίνακα δεν υπήρχε θετική μεταβολή αλλά μείωση κατά 33,93% από το 1^ο εξάμηνο 2021, αυτό μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι οι λογαριασμοί να μην έχουν καταχωρηθεί οπότε τα στοιχεία δεν απόλυτα συγκρίσιμα.

Πίνακας 2.11**Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' βμήνου 2022-2021**

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή%
Φωτισμός για υπηρεσίες του Δήμου	19.402,63€	12.818,79€	-6.583,84€	-33,93%
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	581.824,34€	384.359,40€	-197.464,94€	-33,94%
Ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση αντλιοστασίων	34.924,74€	23.073,81€	-11.850,93€	-33,93%
Σύνολα	636.151,71€	420.252,00€	-215.899,71€	-33,94%

Για τις δαπάνες για τα καύσιμα εμφανίζεται αυξομειωτική τάση κατά την χρονική περίοδο 2016-2021, όπου το 2020 οι πληρωμές για τα καύσιμα θέρμανσης να έχουν μειωθεί κατά το ήμισυ λόγω της περιόδου του κορωνοϊού ενώ το 2021 να έχουμε άνοδο στο σύνολο των πληρωμών για καυσίμων.

Πίνακας 2.12**Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021**

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Καύσιμα για θέρμανση	42.266,34	30.419,86	54.576,03	54.765,34	20.364,23	67.055,53
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	431.676,01	305.774,40	345.030,45	193.994,72	378.997,66	385.046,73
Σύνολα	473.942,35	336.194,26	399.606,48	248.760,06	399.361,89	452.102,26

Μεγάλη αύξηση στις δαπάνες των καυσίμων παρουσιάζεται και στο πρώτο εξάμηνο του 2022 σε σύγκριση με το έτος 2021, (παρακάτω πίνακας) αφού στο σύνολο των καυσίμων έχουμε μεταβολή κατά 23% περίπου σε σχέση με το 2021.

Πίνακας 2.13

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή/ Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή%
Καύσιμα για θέρμανση	5.323,27 €	11.982,28 €	6.659,01 €	125,09%
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	207.977,10 €	250.118,10 €	42.141,00 €	20,26%
Σύνολα	213.300,37 €	262.100,38 €	48.800,01 €	22,88%

Συμπερασματικά για το Δήμο Τανάγρας διαπιστώθηκε κατά την εξαετία 2016-2021 αυξομειωτική τάση πληρωμών για δαπάνες τόσο της ηλεκτρικής ενέργειας όσο και των καυσίμων, με μεγάλη μείωση κατά το 2019 λόγω της επιβολής των περιοριστικών μέτρων και της περιορισμένης λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών. Ενώ συγκρίνοντας το πρώτο εξάμηνο των ετών 2021-2022 και στην περίπτωση του Δήμου Τανάγρας ειδικά για τα καύσιμα υπάρχει σημαντική αύξηση κατά 23% ενώ για τις πληρωμές της ηλεκτρικής ενέργειας δεν μπορούν να αξιολογηθούν τα στοιχεία γιατί η καταχώρηση των λογαριασμών έχει γίνει το επόμενο μήνα.

2.2.4 Δήμος Αλιάρτου-Θεσπιέων

Ο Δήμος Αλιάρτου-Θεσπιέων προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Αλιάρτου και Θεσπιέων, όπου αποτελούν και τις δύο ομώνυμες δημοτικές ενότητες. Έδρα του έχει οριστεί η Αλιάρτος. Έχει εμβαδόν 256,9 km² και πληθυσμό 8.778 (απογραφή 2021).

Στον Δήμο λειτουργούν η υπηρεσία καθαριότητας, περιβάλλοντος, ανακύκλωσης δηλαδή η αποκομιδή απορριμμάτων πραγματοποιείται από ίδια μέσα, υπηρεσία ύδρευσης

και αποχέτευσης οπότε επιβαρύνεται και με το κόστος ηλεκτρικού ρεύματος για την κίνηση αντλιοστασίων ύδρευσης αλλά και καύσιμα για την κίνηση των μεταφορικών μέσων της υπηρεσίας.

Όπως διαφαίνεται και από το παρακάτω πίνακα οι πληρωμές για ηλεκτρικό ρεύμα παρουσιάζουν αυξομειωτική τάση με το έτος 2020 να έχει καταγράψει το μεγαλύτερο κόστος 491.754,16€ ενώ το 2021 παρουσιάζει μείωση κατά 98.001,52€. Βέβαια η εικόνα αυτή αλλάζει αν συγκρίνουμε το πρώτο εξάμηνο των ετών 2021 και 2022, η εικόνα βέβαια είναι ενδεικτική γιατί τα περισσότερα τιμολόγια καταχωρούνται λογιστικά και πληρώνονται κατά το δεύτερο εξάμηνο αλλά με τις ήδη καταγραφείσες δαπάνες παρουσιάζεται αύξηση κατά 237%.

Πίνακας 2.14

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Φωτισμός για υπηρεσίες του Δήμου	2.607,00	1.307,00	0,00	0,00	282,00	0,00
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων και παραγωγικής διαδικασίας (υπηρεσία ηλεκτροφωτισμού)	310.000,00	85.331,00	25.000,00	30.000,00	219.035,66	99.666,00
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων και παραγωγικής διαδικασίας (υπηρεσία ύδρευσης-αποχέτευσης)	155.000,00	306.228,83	294.421,24	443.016,75	272.436,50	294.086,64
Σύνολο	467.607,00	392.866,83	319.421,24	473.016,75	491.754,16	393.752,64

Πίνακας 2.15

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή %
Φωτισμός για υπηρεσίες του Δήμου	0	0	0	0
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων και παραγωγικής διαδικασίας (υπηρεσία 20)	599,00	2.021,90	1.422,90	237,55%
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων και παραγωγικής διαδικασίας (υπηρεσία 25)	0	0	0,00	0
Σύνολο	599,00	2.021,90	1.422,90	237,55%

Οι δαπάνες για τα καύσιμα τόσο για θέρμανση των υπηρεσιών όσο και για την κίνηση των μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών του Δήμου παρουσιάζουν μεταβολές κατά την διάρκεια ετών 2016-2021, με την μεγαλύτερη καταγραφή κατά το έτος 2021 όπου φθάνει στο ποσό των 97.636,93€ σε σχέση με το έτος 2022 όπου κατέγραψε αύξηση κατά 28,6%.

Εκρηκτική αύξηση των δαπανών παρατηρείται τη χρονική περίοδο του πρώτου εξαμήνου ετών 2021 και 2022, αφού όπως διαπιστώνετε και από τη ποσοστιαία μεταβολή, τα καύσιμα θέρμανσης αυξηθήκαν κατά 79% και τα καύσιμα κίνησης κατά 194%, γεγονός που δείχνει ότι υπάρχει σημαντική άνοδος λόγω αύξησης των τιμών.

Πίνακας 2.16

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Καύσιμα για θέρμανση	10.942,12	13.580,92	9.736,63	7.570,45	6.873,81	6.101,57
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	78.076,09	33.245,50	75.000,34	79.201,17	71.175,87	91.535,36
Σύνολο	89.018,21	46.826,42	84.736,97	86.771,62	78.049,68	97.636,93

Πίνακας 2.17

Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή %
Καύσιμα για θέρμανση	3.917,07	7.027,93	3.110,86	79,42%
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	13.512,90	39.821,90	26.309,00	194,70%
Σύνολο	17.429,97	46.849,83	29.419,86	168,79%

Συμπερασματικά και για τον Δήμο Αλιάρτου-Θεσπιέων οι δαπάνες για την ενέργεια κινούνται αυξομειωτικά κατά την περίοδο 2016-2021, με την μόνη διαφορά το έτος 2020 όπου παρουσιάζεται σημαντική μείωση στις δαπάνες για τα καύσιμα. Αξιοσημείωτες μεταβολές παρουσιάζονται κατά το πρώτο εξάμηνο των ετών 2021-2022, όπου οι πληρωμές για ηλεκτρικό ρεύμα και καύσιμα υπερδιπλασιάστηκαν με αποτέλεσμα περαιτέρω επιβάρυνση των λειτουργικών εξόδων του Δήμου.

2.2.5 Δήμος Ορχομενού

Ο Δήμος Ορχομενού ο οποίος έχει πληθυσμό 9.386 (απογραφή 2021) κατοίκους και έκταση 230.098 στρεμμάτων, αποτελείται από την Δημοτική Ενότητα Ακραιφνίας και Δημοτική Ενότητα Ορχομενού, έδρα του Δήμου είναι ο Ορχομενός.

Στον Δήμο λειτουργούν η υπηρεσία καθαριότητας, οπότε η αποκομιδή απορριμμάτων πραγματοποιείται από ίδια μέσα, υπηρεσία ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης οπότε επιβαρύνεται και με το κόστος ηλεκτρικού ρεύματος για την κίνηση αντλιοστασίων ύδρευσης-άρδευσης αλλά και καύσιμα για την κίνηση των μεταφορικών μέσων της υπηρεσίας.

Στους παρακάτω πίνακες όπως θα διαπιστώσουμε κινείται στα ίδια πλαίσια με τους υπόλοιπους δήμους δηλαδή ενώ το 2016 ξεκινά με σημαντικό ποσό πληρωθέντων δαπανών για το ηλεκτρικό ρεύμα, κατά τα έτη 2017-2020 μειώνονται ενώ το 2021 υπάρχει σημαντική θετική μεταβολή περίπου στο 20% από το 2020.

Αυξητική τάση παρατηρείται και από την σύγκριση των πρώτων εξαμήνων 2021 -2022, όπου οι δαπάνες για τον φωτισμό υπηρεσιών του Δήμου αυξήθηκαν κατά 47% από την προηγούμενη χρονιά καθώς και οι δαπάνες για φωτισμό των κοινόχρηστων χώρων σημείωσαν θετική μεταβολή κατά 23%.

Πίνακας 2.18

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Φωτισμός για υπηρεσίες του Δήμου	66.859,70	84.960,05	51.828,58	65.578,00	61.446,12	56.297,58
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	270.018,32	260.625,27	245.610,00	199.226,11	217.922,93	235.551,10

Ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση αντλιοστασίων (άρδευσης και ύδρευσης)	605.834,35	596.614,81	589.104,19	584.032,44	534.310,69	685.201,00
Σύνολο	942.712,37	942.200,13	886.542,77	848.836,55	813.679,74	977.049,68

Πίνακας 2.19

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' 6μήνου 2022-2021

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή %
Φωτισμός για υπηρεσίες του Δήμου	25.188,00	37.066,10	11.878,10	47,16%
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων	115.734,44	143.179,50	27.445,06	23,71%
Ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση αντλιοστασίων (άρδευσης και ύδρευσης)	169.206,00	161.350,00	-7.856,00	-4,64%
Σύνολο	310.128,44	341.595,60	31.467,16	10,15%

Όσον αφορά τις δαπάνες για τα καύσιμα στον Δήμο Ορχομενού παρατηρείται σημαντική αύξηση από το έτος 2016 στο 2021 κατά 52,81% φθάνοντας στο ποσό των 105.213,23€ ενώ κατά τα έτη 2019-2020 παρατηρείται μείωση των δαπανών λόγω της υπολειτουργίας των υπηρεσιών εξαιτίας των μέτρων προστασίας.

Παρατηρώντας τον πίνακα των δαπανών του πρώτου εξαμήνου των ετών 2021-2022 εμφανίζεται μεταβολή πάνω από το 100% των περσινών πληρωμών για καύσιμα, αφού οι πληρωμές τόσο για καύσιμα θέρμανσης όσο και κίνησης αυξήθηκαν κατά 43.776,46€ με μεταβολή κατά 157,83%, γεγονός που καταδεικνύει πόσο επιβαρύνθηκε ο προϋπολογισμός του Δήμου μόλις το πρώτο εξάμηνο του 2022 από τις συγκεκριμένες δαπάνες.

Πίνακας 2.20**Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021**

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Καύσιμα για θέρμανση	10.657,79	10.520,33	8.300,00	10.881,68	8.934,00	7.605,00
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	58.190,24	74.425,66	88.413,48	51.378,39	47.331,36	97.608,23
Σύνολο	68.848,03	84.945,99	96.713,48	62.260,07	56.265,36	105.213,23

Πίνακας 2.21**Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021**

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή %
Καύσιμα για θέρμανση	2.760,00	7.652,00	4.892,00	177,25%
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	24.976,90	63.861,36	38.884,46	155,68%
Σύνολο	27.736,90	71.513,36	43.776,46	157,83%

Συμπερασματικά και στον Δήμο Ορχομενού οι πληρωμές για τις πάγιες δαπάνες της ενέργειας κινούνται στον ίδιο ρυθμό με τους υπόλοιπους Δήμους δηλαδή εκρηκτική αύξηση των πληρωμών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022 σε σχέση με το 2021 φθάνοντας σε ποσοστά 157% ειδικά για τα καύσιμα. Ενώ τα πληρωθέντα έξοδα για την ηλεκτρική ενέργεια κατά την σύγκριση των εξαμήνων δείχνει μια συγκρατημένη αύξηση περίπου στο 10%. Όσον αφορά την διαχρονική εξέλιξη των δαπανών ενέργειας παρατηρείται γενικά μια τάση μείωσης από το 2016 έως και το 2020, με το 2020 να καταγράφονται οι λιγότερες πληρωμένες δαπάνες λόγω της υπολειτουργίας των υπηρεσιών.

2.2.6 Δήμος Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας

Ο Δήμος Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Αράχοβας και Διστόμου και της Κοινότητας Αντίκυρας. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 292,7 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 7.602 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Έδρα του νέου δήμου ορίστηκε το Δίστομο. Αποτελείται από τις τρεις Δημοτικές Ενότητες Διστόμου, Αραχόβης και Αντίκυρας.

Στον Δήμο λειτουργούν η υπηρεσία καθαριότητας, οπότε η αποκομιδή απορριμμάτων πραγματοποιείται από ίδια μέσα, υπηρεσία ύδρευσης-αποχέτευσης οπότε επιβαρύνεται και με το κόστος ηλεκτρικού ρεύματος για την κίνηση αντλιοστασίων ύδρευσης αλλά και καύσιμα για την κίνηση των μεταφορικών μέσων της υπηρεσίας.

Σύμφωνα με τους παρακάτω πίνακες ο Δήμος Διστόμου καταγράφει τις δαπάνες για φωτισμό οδών, πλατειών, παραγωγικής διαδικασίας και ηλεκτρικό ρεύμα για τις υπηρεσίες του σε ένα κωδικό εξόδων του προϋπολογισμού του και από την σύγκριση των ετών διαφαίνεται αυξομειωτική τάση όπου στο έτος 2019 να έχουν καταγραφεί οι λιγότερες δαπάνες, αυτό βέβαια μεταβλήθηκε στα έτη 2020-2021 με αύξηση των δαπανών κατά 14%.

Από την σύγκριση των δύο πρώτων εξαμήνων του 2020 & 2021 παρατηρείται αλματώδης, άνοδος κατά 74.748,80€ (μεταβολή 60,53%) στις δαπάνες ηλεκτρικής ενέργειας, γεγονός που καταδεικνύει την επιβάρυνση των οικονομικών του Δήμου από πληρωμή πάγιων λειτουργικών αναγκών.

Πίνακας 2.22

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα ετών 2016-2021

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων	454.548,73	413.244,00	431.396,57	388.584,41	443.214,00	440.524,00

χώρων και παραγωγικής διαδικασίας						
-----------------------------------	--	--	--	--	--	--

Πίνακας 2.23

Σύγκριση δαπανών για ηλεκτρ. ρεύμα Α' βμήνου 2022-2021

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή%
Φωτισμός για υπηρεσίες οδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων και παραγωγικής διαδικασίας	123.489,00	198.237,80	74.748,80	60,53%

Για την δαπάνη των καυσίμων θέρμανσης και κίνησης μεταφορικών μέσων αλλά και κίνησης των αντλιοστασίων ύδρευσης όπως καταγράφεται παρακάτω εμφανίζεται αυξητική τάση από το 2016 έως και το 2019, με μόνη πτώση κατά το 2020 λόγω των περιοριστικών μέτρων, για να κλείσει το 2021 με αύξηση των πληρωμών.

Βέβαια τη σημαντική μεταβολή την διαπιστώνουμε κατά την σύγκριση του πρώτου εξαμήνου των ετών 2021-2022, όπου εκεί παρουσιάζεται συνολική αύξηση κατά 96% δηλαδή 28.255,47€ περισσότερες πληρωμές χωρίς να έχει ολοκληρωθεί το οικονομικό έτος.

Έτσι και στην περίπτωση του Δήμου Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας παρατηρείται ίδιο φαινόμενο όπως και τους παραπάνω δήμους της εκρηκτικής αύξησης των δαπανών για καύσιμα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022.

Πίνακας 2.24**Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021**

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Καύσιμα για θέρμανση	18.504,26	16.515,55	25.375,57	19.153,83	17.126,44	14.962,93
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων	54.072,71	75.654,59	96.395,89	97.522,12	81.415,26	92.157,48
Σύνολο	72.576,97	92.170,14	121.771,46	116.675,95	98.541,70	107.120,41

Πίνακας 2.25**Σύγκριση δαπανών για καύσιμα Α' 6μήνου 2022-2021**

Περιγραφή/Έτος	1ο εξάμηνο 2021	1ο εξάμηνο 2022	Διαφορά	Μεταβολή%
Καύσιμα για θέρμανση	6.698,31	14.308,58	7.610,27	113,61%
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων	22.706,34	43.351,54	20.645,20	90,92%
Σύνολο	29.404,65	57.660,12	28.255,47	96,09%

Συμπερασματικά και για τον Δήμο Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας οι πληρωμένες δαπάνες για την ενέργεια κατά την διάρκεια των 2016-2020 κινούνται αυξομειωτικά, με την σημαντική μείωση κατά το 2020, όπως αποτυπώνεται και στους παραπάνω αναφερόμενους δήμους και για τον ίδιο πάντα λόγο, της επιβολής των περιοριστικών μέτρων. Από την σύγκριση των πρώτων εξαμήνων 2021-2022 οι μεταβολές είναι σημαντικές αφού για τα καύσιμα η αύξηση αγγίζει το ποσοστό των εκατό ποσοστιαίων μονάδων αλλά και για το ηλεκτρικό ρεύμα η μεταβολή είναι αξιόλογη με ποσοστό στο 60%.

2.2.7 Διαδημοτική Επιχείρηση Περιβάλλοντος και Οργάνωσης Διαχείρισης Απορριμμάτων Λιβαδειάς Ανώνυμη εταιρεία (ΔΕΠΟΔΑΑ)

Σκοπός της επιχείρησης είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και εργασιών διαχείρισης απορριμμάτων (συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία, διάθεση, καθαριότητα

κοινόχρηστων χώρων και εν γένει κάθε δράση ή περίπτωση που αφορά την διαχείρισης των απορριμμάτων. Επιπλέον η εκπόνηση και εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Απορριμμάτων. Εξυπηρετεί τους Δήμους: α) Λεβαδέων, β) Ορχομενού και γ) Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας.

Στο παρακάτω πίνακα καταγράφονται οι δαπάνες για ηλεκτρικό ρεύμα στις εγκαταστάσεις της ΔΕΠΟΔΑΛ για τα έτη 2016-2021 καθώς και για τα καύσιμα κίνησης μεταφορικών της μέσω των. Όπως παρατηρείται κατά την περίοδο 2020-2021 υπάρχει μείωση των πληρωμών για το ηλεκτρικό ρεύμα ενώ για καύσιμα η μείωση εμφανίζεται μόνο κατά το έτος 2020 που είναι το μικρότερο ποσό όλης της εξαετίας, ήτοι 47.249,32€. Κατά το έτος 2021 καταγράφεται το μεγαλύτερο ποσό δαπανών για τα καύσιμα ήτοι 57.389,56€, μεταβολή 21,46% από το 2020.

Πίνακας 2.26
για ηλεκτρικό ρεύμα και καύσιμα ΔΕΠΟΔΑΛ ετών 2016-2021

Έτη	Ηλεκτρικό ρεύμα γραφείων	Ηλεκτρικό ρεύμα ΧΥΤΑ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	Ηλεκτρικό ρεύμα ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ (ΕΤΗΣΙΩΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΝΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΧΥΤΑ Μ.Ο. 45.000 ΛΙΤΡΑ)
2016	396,00 €	—	—	9.319,41 €
2017	386,00 €	—	406,00 €	48.908,56 €
2018	473,00 €	15.710,00 €	26,00 €	49.928,12 €
2019	394,00 €	15.533,50 €	48,00 €	57.372,10 €
2020	344,00 €	9.762,00 €	42,00 €	47.249,32 €
2021	842,00 €	7.137,00 €	37,00 €	57.389,56 €
Σύνολα	2.835,00 €	48.142,50 €	559,00 €	270.167,07 €

Στο παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι δαπάνες του ηλεκτρικού ρεύματος για το α' εξάμηνο των ετών 2021 & 2022 όπου εμφανίζεται μια σημαντική μεταβολή κατά 26%, δηλαδή και στην περίπτωση της ΔΕΠΟΔΑΛ υπάρχει αύξηση των δαπανών για την ηλεκτρική ενέργεια.

Πίνακας 2.27**α' εξαμήνου 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα ΔΕΠΟΔΑΑ**

Περίοδος	Ηλεκτρικό ρεύμα γραφείων	Ηλεκτρικό ρεύμα ΧΥΤΑ Λιβαδειάς	Ηλεκτρικό ρεύμα αντλιοστασίου	Σύνολο	Διαφορά-Μεταβολή
1ο εξάμηνο 2021	311,00 €	4.647,00 €	19,00 €	4.977,00 €	1.300,00 €
1ο εξάμηνο 2022	228,00 €	6.000,00 €	49,00 €	6.277,00 €	26,12%

Στον ακόλουθο πίνακα καταγράφονται οι δαπάνες για το πετρέλαιο κίνησης του α' εξαμήνου 2021-2022, όπου και στην περίπτωση αυτή εμφανίζεται μικρή θετική μεταβολή κατά 2,42% από το 2021.

Πίνακας 2.28**α' εξαμήνου 2021-2022 για καύσιμα ΔΕΠΟΔΑΑ**

Περίοδος	Πετρέλαιο κίνησης	Διαφορά-Μεταβολή%
1ο εξάμηνο 2021	31.338,58 €	758,91 €
1ο εξάμηνο 2022	32.097,49 €	2,42%

Συμπερασματικά για τη ΔΕΠΟΔΑΑ επιβεβαιώνεται και πάλι η αυξητική τάση πληρωμών για τις δαπάνες της ενέργειας ιδίως κατά το πρώτο εξάμηνο των ετών 2021-2022 με το ηλεκτρικό ρεύμα να καταγράφει αύξηση κατά 26%, ενώ για τα καύσιμα είναι πολύ μικρή μεταβολή. Διακύμανση στις τιμές καταγράφεται κατά την εξαετία 2016-2021 με το ελάχιστο ποσό δαπάνης κατά το έτος 2020.

2.2.8 Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λιβαδειάς (Δ.Ε.ΥΑ.Λ.)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα και διέπεται ως προς την διοίκηση, οργάνωση,

εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση των έργων της αρμοδιότητάς της ως και τις πηγές χρηματοδότησης της από τις διατάξεις του Ν. 1069/1980 «περί κινήτρων δια την ίδρυση επιχειρήσεων υδρεύσεως και αποχετεύσεως». Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 1065/1980 «περί κυρώσεως του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος» και οι κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας.

Σκοπός. Η διαχείριση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, βιολογικού καθαρισμού του Καλλικρατικού Δήμου Λεβαδέων (Δ.Ε. Λιβαδειάς, Δ.Ε. Κυριακίου, Δ.Ε. Χαιρώνειας, Δ.Ε. Κορωνείας, Δ.Ε. Δαύλειας).

Στον παρακάτω πίνακα οι δαπάνες για το ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση των αντλιοστασίων ύδρευσης παρουσιάζουν διακυμάνσεις, με την περίοδο 2020-2021 να κινείται αυξητικά με σημαντική μεταβολή κατά 22,5%.

Πίνακας 2.29
ετών 2016-2021 για ηλεκτρικό ρεύμα

Περιγραφή/ Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση αντλιοστασίων (ύδρευσης)	409.479,12	429.700,75	396.411,38	416.668,10	419.223,56	513.563,34

Στον πίνακα για τις δαπάνες των καυσίμων παρουσιάζεται από το 2016 έως το 2021 αυξομειωτική τάση, με σημαντική μείωση το 2020 κατά -28,17%, ενώ το 2021 υπάρχει άνοδος κατά 84,58%.

Πίνακας 2.30
Σύγκριση δαπανών για καύσιμα ετών 2016- 2021

Περιγραφή/Έτος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών	4.808,33	4.410,90	4.521,63	4.112,28	3.453,68	6.375,01

Από την σύγκριση του πρώτου εξαμήνου των ετών 2021-2022 σύμφωνα με τους παρακάτω πίνακες εμφανίζεται μεταβολή κατά 25,38% στη δαπάνη κατανάλωσης καυσίμων καθώς επίσης και στη δαπάνη για το ηλεκτρικό ρεύμα όπου αυξήθηκε κατά 225.463,71€ (133,30%).

Πίνακας 2.31

α' εξαμήνου 2021-2022 για καύσιμα ΔΕΥΑΛ

Περίοδος	Καύσιμα	Διαφορά-Μεταβολή%
1ο εξάμηνο 2021	3.838,18	974,38€
1ο εξάμηνο 2022	4.812,56	25,38%

Πίνακας 2.32

α' εξαμήνου 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα ΔΕΥΑΛ

Περίοδος	Ηλεκτρικό ρεύμα	Διαφορά-Μεταβολή%
1ο εξάμηνο 2021	169.175,32€	225.463,71€
1ο εξάμηνο 2022	394.639,03€	133,30%

Συμπερασματικά για τη ΔΕΥΑΛ οι δαπάνες για την ενέργεια αυξήθηκαν σημαντικά κατά την περίοδο 2021-2022, ειδικά για το ηλεκτρικό ρεύμα οι πληρωμές το πρώτο εξάμηνο του 2022 άγγιξαν τις 133 ποσοστιαίες μονάδες. Στο σημείο αυτό παρατηρούμε ότι η επιχείρηση καταναλώνει μεγάλα ποσά για το ηλεκτρικό ρεύμα για την κίνηση των αντλιοστασίων σε σχέση με τις δαπάνες για τα καύσιμα που είναι περιορισμένες.

2.2.7 Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λιβαδειάς (Δ.Ε.Υ.Α.Θ.)

Η ΔΕΥΑΘ ασκεί τις δραστηριότητες της ύδρευσης και της αποχέτευσης στη Δημοτική Ενότητα της Θήβας, τη Δημοτική Ενότητα Βαγίων, τη Δημοτική Ενότητα Θίσβης καθώς και τη Δημοτική Ενότητα Πλαταιών .

Στον παρακάτω πίνακα οι πληρωμένες δαπάνες για την ηλεκτρική ενέργεια και για τα καύσιμα κατά τα έτη 2016-2020, καταγράφουν κάθε χρόνο αύξηση. Στα πρώτα εξάμηνα των ετών 2021 & 2022 η διαφορά αγγίζει το 16,35% στα καύσιμα και επιπλέον για την ηλεκτρική ενέργεια η αύξηση είναι πολύ μεγάλη αγγίζοντας το ποσοστό των 68,93%.

Πίνακας 2.33

ετών 2016-2021 για ηλεκτρικό ρεύμα και καύσιμα

Περιγραφή/Έτος	2016	2017	2018	2019	2020
Ηλεκτρικό ρεύμα	220.630,15	198.809,99	200.847,97	217.513,81	228.794,47
Καύσιμα για κίνηση μεταφορικών μέσων και λοιπών αναγκών και θέρμανσης	14.143,46	21.895,39	17.527,38	30.940,00	28.996,17

Πίνακας 2.34

α' εξάμηνο 2021-2022 για καύσιμα ΔΕΥΑΘ

Περίοδος	Καύσιμα	Διαφορά-Μεταβολή%
1ο εξάμηνο 2021	17.203,18€	16,35%
1ο εξάμηνο 2022	20.016,48€	

Πίνακας 2.35

α' εξάμηνο 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα ΔΕΥΑΘ

Περίοδος	Ηλεκτρικό ρεύμα	Διαφορά-Μεταβολή%
1ο εξάμηνο 2021	133.160,69€	68,93%
1ο εξάμηνο 2022	224.951,87€	

Συμπερασματικά και για την ΔΕΥΑΘ, οι δαπάνες κινούνται ανοδικά κατά την διάρκεια των ετών, η σημαντική μεταβολή καταγράφεται στις δαπάνες ηλεκτρικής ενέργειας όπου το πρώτο εξάμηνο του 2022 η αύξηση αγγίζει το 69% ενώ πιο περιορισμένη είναι η

αύξηση για τα καύσιμα. Και στην περίπτωση της επιχείρησης της Θήβας όπως και της Λιβαδειάς οι σημαντικές μεταβολές παρατηρούνται στις δαπάνες του ηλεκτρικού ρεύματος που καταναλώνεται για την κίνηση των αντλιοστασίων.

2.3 Ανακεφαλαίωση

Συγκεντρωτικά για τους έξι Δήμους του νομού Βοιωτίας οι δαπάνες για την ηλεκτρική ενέργεια και για τα καύσιμα κατά την περίοδο 2016-2021 παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες.

Όπου τα μεγαλύτερα ποσά πληρωμών για ηλεκτρικό ρεύμα καταγράφονται στους Δήμους Θηβαίων και Τανάγρας σε σχέση με τους υπόλοιπους Δήμους, με το Δήμο Θηβαίων να σημειώνει αύξηση των πληρωμών του από το 2020 στο 2021 κατά 418.074,67€ (μεταβολή 38,13%).

Επίσης αναλύοντας τον πίνακα με τα ποσοστά μεταβολής των έξι Δήμων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021 & 2022 για την ηλεκτρική ενέργεια παρατηρείται σημαντική μεταβολή κατά 237% στον Δήμο Αλιάρτου-Θεσπιέων, ακολουθεί ο Δήμος Λεβαδέων με ποσοστό 76,06%, έπειτα ο Δήμος Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας με μεταβολή 60,53% και ακολουθούν οι Δήμοι Θηβαίων και Ορχομενού ενώ αρνητική μεταβολή (-33,94%) εμφανίζει ο δήμος Τανάγρας.

Πίνακας 2.36

Ετών 2016-2021 για ηλεκτρικό ρεύμα των έξι Δήμων συνολικά

Δήμος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Λεβαδέων	1.321.264,80	1.187.254,94	1.073.594,33	999.228,73	892.497,63	1.129.677,76
Θηβαίων	1.355.293,55	1.353.532,71	1.327.899,07	1.255.447,51	1.096.322,16	1.514.396,83
Τανάγρας	1.509.460,78	1.434.586,82	1.474.842,27	1.358.349,79	1.367.085,66	1.386.572,71
Αλιάρτου-Θεσπιέων	467.607,00	392.866,83	319.421,24	473.016,75	491.754,16	393.752,64
Ορχομενού	942.712,37	942.200,13	886.542,77	848.836,55	813.679,74	977.049,68
Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας	454.548,73	413.244,00	431.396,57	388.584,41	443.214,00	440.524,00

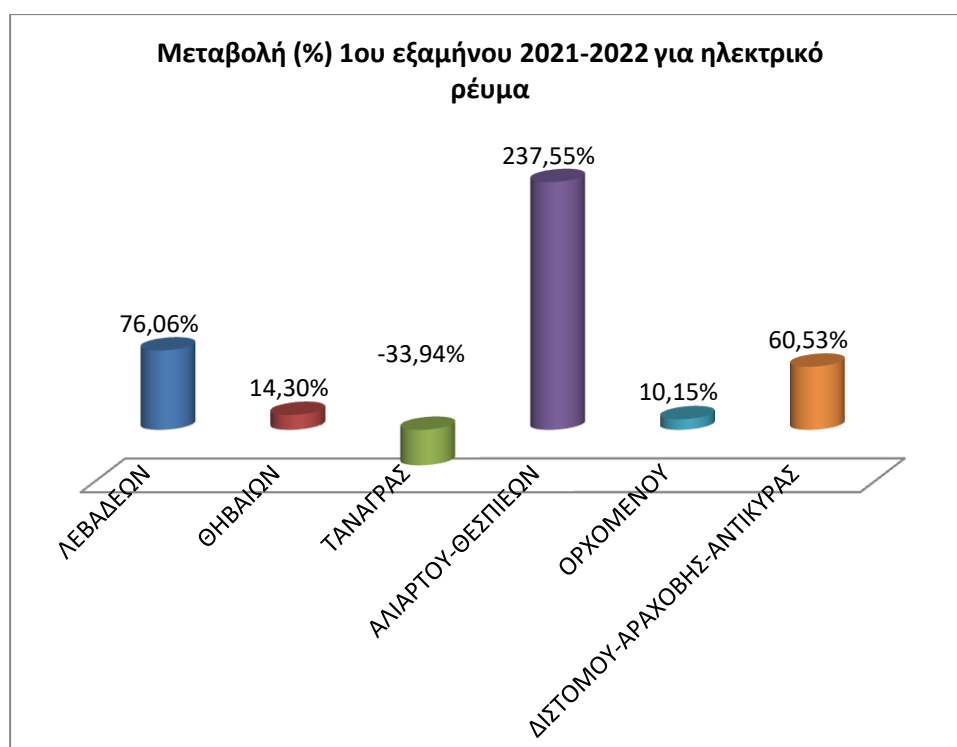
Πίνακας 2.37

Μεταβολών 1^{ου} εξαμήνου 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα των έξι Δήμων

Δήμος	Μεταβολή (%) 1ου εξαμήνου 2021-2022
Λεβαδέων	76,06%
Θηβαίων	14,30%
Τανάγρας	-33,94%
Αλιάρτου-Θεσπιέων	237,55%
Ορχομενού	10,15%
Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας	60,53%

Διάγραμμα 2.1

Μεταβολών 1^{ου} εξαμήνου 2021-2022 για ηλεκτρικό ρεύμα των έξι Δήμων

Όσον αφορά τις δαπάνες για τα καύσιμα συνολικά στους (6) Δήμους κατά την διάρκεια της εξαετίας αυτό που παρατηρείται είναι αυξομειωτική τάση δαπανών, με σημαντική

μείωση κατά την περίοδο 2019-2020 λόγω των περιοριστικών μέτρων . Η εικόνα αυτή αλλάζει για όλους τους Δήμους κατά το έτος 2021 όπου εμφανίζεται αύξηση των πληρωμών για καύσιμα.

Βέβαια αυτό συνεχίζεται και κατά το 2022 αφού συγκρίνοντας το πρώτο εξάμηνο διαπιστώνονται αξιοσημείωτες μεταβολές ειδικά στους Δήμους Αλιάρτου-Θεσπιέων και Δήμο Ορχομενού, όπου τα ποσοστά αύξησης φθάνουν 168% και 157% αντίστοιχα. Ακολουθούν ο Δήμος Διστόμου με ποσοστό κοντά στο 100%, έπειτα ο Δήμος Θηβαίων με ποσοστό αύξησης 45,81% και ο Δήμος Λεβαδέων με μεταβολή 30%, τέλος ο Δήμος Τανάγρας με ποσοστό 22%.

Πίνακας 2.38

Ετών 2016-2021 για καύσιμα των έξι Δήμων συνολικά

Δήμος	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Λεβαδέων	174.609,70	279.959,64	241.209,64	226.957,57	162.928,12	212.749,06
Θηβαίων	179.419,13	233.638,52	257.714,00	255.690,63	231.718,27	271.423,32
Τανάγρας	473.942,35	336.194,26	399.606,48	248.760,06	399.361,89	452.102,26
Αλιάρτου-Θεσπιέων	89.018,21	46.826,42	84.736,97	86.771,62	78.049,68	97.636,93
Ορχομενού	68.848,03	84.945,99	96.713,48	62.260,07	56.265,36	105.213,23
Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας	72.576,97	92.170,14	121.771,46	116.675,95	98.541,70	107.120,41

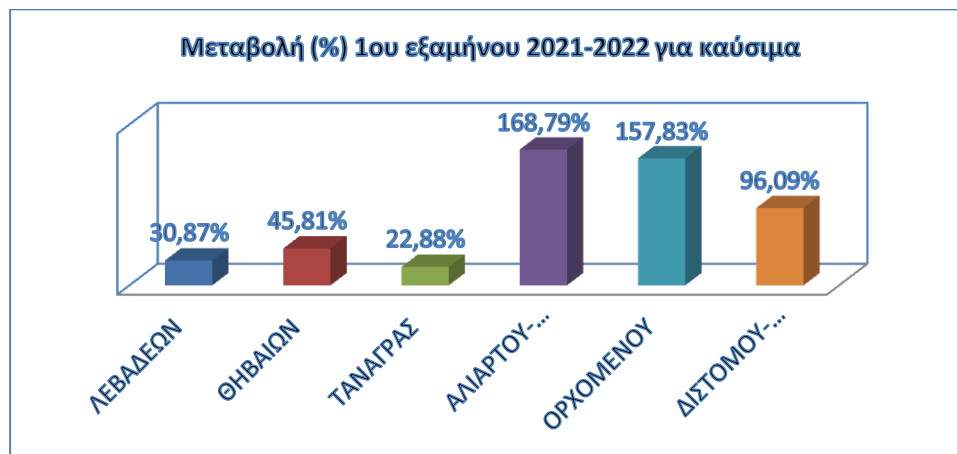
Πίνακας 2.39

Μεταβολών 1^{ου} εξαμήνου 2021-2022 για καύσιμα των έξι Δήμων

Δήμος	Μεταβολή (%) 1ου εξαμήνου 2021-2022
Λεβαδέων	30,87%
Θηβαίων	45,81%
Τανάγρας	22,88%
Αλιάρτου-Θεσπιέων	168,79%
Ορχομενού	157,83%
Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας	96,09%

Διάγραμμα 2.2

Μεταβολών 1^{ου} εξαμήνου 2021-2022 για καύσιμα των έξι Δήμων συνολικά

Συμπερασματικά και οι έξι Δήμοι του Ν.Βοιωτίας παρουσιάζουν αύξηση των δαπανών τους τόσο για το ηλεκτρικό όσο και για τα καύσιμα θέρμανσης και κίνησης κατά την περίοδο 2021-2022 με αυξήσεις που ξεπερνούν πολλές φορές το 100% της προηγούμενης χρονιάς.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις (ΔΕΥΑΛ, ΔΕΥΑΘ και ΔΕΠΟΔΑΛ) οι σημαντικές μεταβολές καταγράφονται στις πληρωμές για το ηλεκτρικό ρεύμα που καταναλώνεται για την κίνηση των αντλιοστασίων τόσο κατά την διάρκεια των ετών όσο και στο πρώτο εξάμηνο του 2022 ενώ οι δαπάνες για τα καύσιμα είναι περιορισμένες.

Κεφάλαιο 3^ο: Ανάλυση Αριθμοδεικτών

3.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει ανάλυση ορισμένων αριθμοδεικτών προκειμένου να διευρυνθεί σε χρονικό ορίζοντα έξι ετών (2016-2021) η οικονομική κατάσταση των έξι δήμων του Ν.Βοιωτίας, έτσι ώστε τελικά να εξαχθούν συμπεράσματα για το πώς κάθε Δήμος ξεχωριστά θα επηρεαστεί από την εκρηκτική αύξηση των δαπανών της ενέργειας, δηλαδή ανάλογα με το μέγεθος της οικονομικής ανεξαρτησίας, λειτουργικής αυτονομίας

και μια σειρά από άλλους οικονομικούς δείκτες κάθε Δήμος θα κινηθεί διαφορετικά με σκοπό να καλύψει τις οικονομικές ανάγκες που θα προκύψουν.

Η χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στους ΟΤΑ με το οποίο μπορούν να εντοπιστούν πολλές αδυναμίες, παραλείψεις και δυσλειτουργίες τόσο στην οικονομική όσο και στην διοικητική λειτουργία των Δήμων και να δοθούν στοχευμένες λύσεις. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα πληροφόρησης τόσο των πολιτών σχετικά με τη χρήση των δημοτικών πόρων και τη δημιουργία ωφελειών προς αυτούς όσο και των αιρετών για την άσκηση ορθής και εποικοδομητικής πολιτικής και για την υλοποίηση μακροπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων.

Στην παρούσα εργασία θα επικεντρωθούμε σε ορισμένους δείκτες οικονομικής επίδοσης όπου για τον υπολογισμό τους λήφθηκαν υπόψη τα οικονομικά μεγέθη από το Λογιστικό των ΟΤΑ, πιο συγκεκριμένα τα απολογιστικά στοιχεία της χρονικής περιόδου 2016-2021 και αυτό γιατί οι δείκτες ερμηνεύονται ουσιαστικότερα όταν τους μελετάμε σε βάθος χρόνου.

1. Δείκτης αυτονομίας

Ο δείκτης λειτουργικής αυτονομίας μας δείχνει το ποσοστό συμμετοχής των τακτικών εσόδων στο σύνολο των εσόδων του Δήμου.

2. Δείκτης αστάθειας

Δείχνει το ποσοστό συμμετοχής των εκτάκτων εσόδων στο σύνολο των εσόδων του Δήμου.

3. Δείκτης εξάρτησης

Εκφράζει το ποσοστό συμμετοχής των επιχορηγήσεων (τακτικών και εκτάκτων) του Δήμου στο σύνολο των εσόδων του.

4. Δείκτης ανεξαρτησίας

Εκφράζει το ποσοστό συμμετοχής των ιδίων εσόδων του Δήμου στο σύνολο των εσόδων του.

5. Δείκτης λειτουργικής αυτονομίας

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει την σχέση που έχει το ποσοστό συμμετοχής των ιδίων τακτικών εσόδων στο σύνολο των τακτικών εσόδων.

6. Δείκτης λειτουργικών δαπανών

Δείχνει τι ποσοστό των συνολικών εξόδων αποτελούν οι λειτουργικές δαπάνες του Δήμου.

7. Δείκτης επενδύσεων

Δείχνει τι ποσοστό των συνολικών εξόδων έχει απορροφηθεί σε έργα και επενδύσεις.

8. Δείκτης απαιτήσεων

Εκφράζει το ποσοστό των ανείσπρακτων εσόδων ως προς το σύνολο των εισπραχθέντων εσόδων.

9. Δείκτης κόστους απασχόλησης

Δείχνει το ποσοστό συμμετοχής της κατηγορίας του λογαριασμού 60 (κόστος μισθοδοσίας) στο σύνολο των εξόδων.

10. Δείκτης κάλυψη ανθρώπινου δυναμικού από τακτικά έσοδα

Ο δείκτης αυτός είναι πιο ολοκληρωμένος αφού μας παρέχει πληροφορίες συνολικά για το κόστος μισθοδοσίας τόσων αιρετών (κωδικός 61) όσο και των υπαλλήλων (κωδικός 60) ως προς τα συνολικά του έσοδα.

11. Δείκτης κάλυψης κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα

Μας δίνει το ποσοστό κάλυψης των εξόδων χρήσης από τα τακτικά έσοδα του Δήμου.

3.2 Ανάλυση αριθμοδεικτών ανά Δήμο

3.2.1 Δήμος Λεβαδέων

Πίνακας 3.1

Δείκτης αυτονομίας

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
2016	17.648.276,55	23.007.871,53	76,71%
2017	14.324.239,62	21.079.351,76	67,95%
2018	14.288.258,22	21.376.585,49	66,84%
2019	10.829.017,90	18.847.394,77	57,46%
2020	10.207.438,76	20.588.796,02	49,58%
2021	11.288.480,70	21.800.896,42	51,78%

Όπως διαπιστώνεται από το παραπάνω πίνακα η αυτονομία του Δήμου περιορίζεται σταδιακά αφού από το υψηλό ποσοστό των 76,71% το 2016, καταλήγει το 2021 σε ποσοστό μόλις 51,78%. Γεγονός που δηλώνει την περιορισμένη δυνατότητα του Δήμου να σχεδιάσει πολιτικές με σταθερούς πόρους καθώς τα τακτικά του έσοδα συρρικνώνονται, δηλαδή περιορίζεται η αυτοδυναμία του με αποτέλεσμα να δημιουργούνται δυσκολίες στον οικονομικό σχεδιασμό .

Πίνακας 3.2
Δείκτης αστάθειας

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΣΤΑΘΕΙΑΣ
2016	2.883.299,76	23.007.871,53	12,53%
2017	4.350.432,14	21.079.351,76	20,64%
2018	4.491.260,31	21.376.585,49	21,01%
2019	4.835.567,94	18.847.394,77	25,66%
2020	6.782.818,85	20.588.796,02	32,94%
2021	6.593.864,22	21.800.896,42	30,25%

Στην περίπτωση του δείκτη αστάθειας αυτό που παρατηρείται είναι ότι κάθε έτος το ποσοστό αυξάνεται γεγονός που δηλώνει ότι ο Δήμος Λεβαδέων σε ετήσια βάση έχει ολοένα και περισσότερη εξάρτηση από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων, συνεπώς υπάρχει μικρή δυνατότητα αυτόνομου προγραμματισμού και δράσης.

Πίνακας 3.3
Δείκτης εξάρτησης

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ
2016	12.566.076,50	23.007.871,53	54,62%
2017	10.463.577,53	21.079.351,76	49,64%
2018	9.760.995,16	21.376.585,49	45,66%
2019	7.020.129,98	18.847.394,77	37,25%
2020	8.560.549,77	20.588.796,02	41,58%
2021	8.827.254,01	21.800.896,42	40,49%

Ο δείκτης εξάρτησης εκφράζοντας το ποσοστό συμμετοχής των επιχορηγήσεων (τακτικών και εκτάκτων) στο σύνολο των εσόδων στην περίπτωση του Δήμου Λεβαδέων από το 2016 εμφανίζει φθίνουσα πορεία αλλά και πάλι διατηρεί σχετικά υψηλό ποσοστό, γεγονός που δηλώνει την εξάρτησή του από εξωτερικές πηγές εσόδων-επιχορηγήσεις περιορίζοντας έτσι την αυτοδυναμία του.

Πίνακας 3.4
Δείκτης ανεξαρτησίας

ΕΤΗ	ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ
2016	7.965.499,81	23.007.871,53	34,62%
2017	8.211.094,23	21.079.351,76	38,95%
2018	9.018.523,37	21.376.585,49	42,19%
2019	8.644.455,86	18.847.394,77	45,87%
2020	8.429.707,84	20.588.796,02	40,94%
2021	9.055.090,91	21.800.896,42	41,54%

Και στην περίπτωση του δείκτη ανεξαρτησίας διαπιστώνεται ότι το ποσοστό σταδιακά αυξάνεται, όπου το 2019 να καταγράφεται το μεγαλύτερο ποσοστό (45,87%), τα ποσοστά είναι ικανοποιητικά γεγονός που καταδεικνύει τις προσπάθειες που καταβάλει ο Δήμος να στηριχθεί στα ίδια έσοδα του και να μειώσει την εξάρτησή του από τις τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις και έτσι να έχει την δυνατότητα να κάνει έναν αποτελεσματικό οικονομικό προγραμματισμό.

Πίνακας 3.5
Δείκτης λειτουργικής αυτονομίας

ΕΤΗ	ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
2016	6.579.463,99	17.648.276,55	37,28%
2017	6.425.255,17	14.324.239,62	44,86%
2018	6.351.666,09	14.288.258,22	44,45%
2019	5.991.622,05	10.829.017,90	55,33%
2020	5.352.807,29	10.207.438,76	52,44%
2021	6.052.300,97	11.288.480,70	53,61%

Και στην περίπτωση αυτή παρατηρείται κατά έτος αυξανόμενη τάση του ποσοστού, με το μεγαλύτερο ποσοστό (55,33%) να εμφανίζεται το 2019 ενώ το 2021 καταγράφεται το ποσό των 53,61 ποσοστιαίων μονάδων. Οι τιμές χαρακτηρίζονται ικανοποιητικές αφού όσο αυξάνεται η τιμή του δείκτη τόσο αυξάνεται η ανεξαρτησία του Δήμου από τις χρηματοδοτήσεις της Κεντρικής Διοίκησης και έτσι του δίνεται η δυνατότητα για να προγραμματίσει τις οικονομικές υποχρεώσεις του με βάση τοπικές πηγές εσόδων.

Πίνακας 3.6

Δείκτης λειτουργικών δαπανών

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
2016	15.141.013,42	19.032.164,24	79,55%
2017	12.542.663,80	19.776.975,37	63,42%
2018	12.706.957,70	20.304.668,12	62,58%
2019	9.706.884,09	14.240.316,51	68,16%
2020	9.251.893,91	15.568.457,62	59,43%
2021	9.590.861,78	16.215.969,48	59,14%

Ο δείκτης παρουσιάζει φθίνουσα πορεία αφού το 2016 καταγράφει ένα υψηλό ποσοστό των 79,55% για να καταλήξει το 2021 στο ποσό των 59,14 ποσοστιαίων μονάδων. Οι τιμές είναι σχετικά υψηλές που σημαίνει ότι ο Δήμος έχει διαθέσει ένα μεγάλο μέρος των εξόδων του για κάλυψη εξόδων χρήσης και έτσι δεν έχουν γίνει πολλές επενδύσεις όπως έργα, μελέτες, αγορές παγίων και λοιπά. Υπάρχει βέβαια και η ερμηνεία ότι το λειτουργικό του κόστος είναι σχετικά υψηλό και άρα σπατάλη πόρων, αυτό όμως θα προκύψει και από την εξέταση και των άλλων δεικτών.

Πίνακας 3.7

Δείκτης επενδύσεων

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
2016	997.614,52	19.032.164,24	5,24%
2017	915.553,21	19.776.975,37	4,63%
2018	1.120.426,24	20.304.668,12	5,52%
2019	1.186.713,64	14.240.316,51	8,33%
2020	2.775.235,19	15.568.457,62	17,83%
2021	3.461.927,15	16.215.969,48	21,35%

Από το έτος 2016 καταγράφεται αυξητική τάση αφού από το ποσό των 5,24% φθάνει το 2021 στο ποσό των 21,35%, αν και πάλι είναι σχετικά μικρά ποσοστά, η αυξητική τάση δηλώνει τη βούληση του Δήμου για επενδυτικές επιλογές.

Πίνακας 3.8

Δείκτης απαιτήσεων

ΕΤΗ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ
2016	1.313.889,86	23.007.871,53	5,71%
2017	1.368.063,97	21.079.351,76	6,49%
2018	1.375.246,12	21.376.585,49	6,43%
2019	1.240.055,86	18.847.394,77	6,58%
2020	1.172.978,10	20.588.796,02	5,70%
2021	978.743,78	21.800.896,42	4,49%

Οι τιμές του δείκτη απαιτήσεων κινούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, καταγράφοντας το 2021 το μικρότερο ποσό των 4,49 ποσοστιαίων μονάδων, γεγονός που καταδεικνύει την αποτελεσματική λειτουργία της οικονομικής υπηρεσίας του Δήμου αφού οι περισσότερες απαιτήσεις που βεβαιώνονται εισπράττονται αποτελεσματικά.

Πίνακας 3.9

Δείκτης κόστους απασχόλησης

ΕΤΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 60	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
2016	4.936.192,71	19.032.164,24	25,94%
2017	5.046.294,35	19.776.975,37	25,52%
2018	5.185.302,35	20.304.668,12	25,54%
2019	5.300.385,27	14.240.316,51	37,22%
2020	5.566.049,16	15.568.457,62	35,75%
2021	5.624.745,68	16.215.969,48	34,69%

Στην περίπτωση του δείκτη κόστους απασχόλησης οι τιμές κινούνται ανοδικά με το μεγαλύτερο ποσοστό το έτος 2019 (37,22%) ενώ το 2021 φθάνει στα 34,69%, 10 μονάδες περισσότερες από το 2016, αυτό σημαίνει αύξηση των δαπανών για κόστος απασχόλησης προσωπικού και σε σχέση με το σύνολο των εξόδων καταλαμβάνει ένα σημαντικό ποσοστό.

Πίνακας 3.10**Δείκτης κάλυψη ανθρώπινου δυναμικού από τακτικά έσοδα**

ΕΤΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 60	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 61	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
2016	4.936.192,71	454.117,46	17.648.276,55	30,54%
2017	5.046.294,35	374.909,99	14.324.239,62	37,85%
2018	5.185.302,35	444.550,30	14.288.258,22	39,40%
2019	5.300.385,27	455.939,67	10.829.017,90	53,16%
2020	5.566.049,16	489.423,24	10.207.438,76	59,32%
2021	5.624.745,68	482.452,29	11.288.480,70	54,10%

Μελετώντας τον δείκτη αυτό διαπιστώνεται ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσό των τακτικών εσόδων διατίθεται για την κάλυψη του κόστους μισθοδοσίας τόσο των αιρετών όσο και του προσωπικού, οπότε μειώνονται οι δυνατότητες του Δήμου για την χρηματοδότηση άλλων επενδύσεων και δράσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.2307/95, η ανώτερη επιτρεπτή τιμή που μπορεί να εμφανίζει ο δείκτης είναι το 50%. Στην περίπτωση του Δήμου Λεβαδέων παρατηρείται ότι κατά την τριετία 2019-2021 έχει ξεπεράσει το συγκεκριμένο ποσοστό, φθάνοντας μάλιστα το 2020 στο 59,32%.

Πίνακας 3.11**Δείκτης κάλυψης κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα**

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
2016	15.141.013,42	17.648.276,55	85,79%
2017	12.542.663,80	14.324.239,62	87,56%
2018	12.706.957,70	14.288.258,22	88,93%
2019	9.706.884,09	10.829.017,90	89,64%
2020	9.251.893,91	10.207.438,76	90,64%
2021	9.590.861,78	11.288.480,70	84,96%

Με το δείκτη αυτό διαπιστώνουμε υψηλά ποσοστά αγγίζοντας έως και το 90,64%, γεγονός που καταδεικνύει την μεγάλη απορρόφηση των τακτικών εσόδων για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών οπότε τόσο λιγότεροι ίδιοι πόροι απομένουν για την κάλυψη επενδύσεων και λοιπών υποχρεώσεων Π.Ο.Ε. (Παρελθόντων οικονομικών ετών).

Συμπερασματικά: Για τον Δήμο Λεβαδέων η ανάλυση των πιο πάνω χρηματοοικονομικών δεικτών κατά την τελευταία εξαετία μας δηλώνει ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου είναι σχετικά ικανοποιητική αφού καταρχήν γίνονται προσπάθειες να στηριχθεί στα ίδια έσοδα του αλλά και οι επενδυτικές κινήσεις του αυξάνονται σταδιακά. Η εξάρτηση από τις χρηματοδοτήσεις της Κεντρικής Διοίκησης υφίσταται με αποτέλεσμα να δυσχεραίνει ο οικονομικός προγραμματισμός.

Επιπλέον έχουν αυξηθεί κατά πολύ οι δαπάνες για μισθοδοτικό κόστος προσωπικού και αιρετών όπου η κάλυψη αυτών είναι από τα τακτικά έσοδα, καθώς επίσης και οι λειτουργικές δαπάνες στο σύνολό τους καλύπτονται σε ποσοστά που φθάνει και το 90% από τα ίδια τακτικά έσοδα. Επιπρόσθετα το μεγαλύτερο μέρος των πληρωθέντων εξόδων ανά έτος εμφανίζεται να έχει διατεθεί για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Δήμου. Έτσι καταλήγουμε ότι τα οικονομικά περιθώρια του Δήμου στενεύουν για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στην απότομη αύξηση των δαπανών της ενέργειας.

3.2.2 Δήμος Θηβαίων

Πίνακας 3.12

Δείκτης αυτονομίας

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
2016	15.124.152,12	22.559.753,48	67,04%
2017	17.918.427,17	25.419.231,34	70,49%
2018	19.319.554,35	28.002.780,93	68,99%
2019	18.309.711,32	26.799.744,69	68,32%
2020	19.437.206,04	28.410.517,25	68,42%
2021	21.002.851,39	31.537.357,65	66,60%

Στην περίπτωση του δείκτη αυτονομίας στον Δήμο Θηβαίων παρατηρείται μια σταθερή πορεία του δείκτη με μικρές αυξομειώσεις κατά την εξαετία, με τα ποσοστά να κινούνται γύρω στο 68%. Αυτό δηλώνει μια σχετική οικονομική αυτονομία του Δήμου αφού στηρίζεται σε τακτικά έσοδα, τα οποία είναι προβλέψιμες πηγές εσόδων, οπότε έχει τη δυνατότητα να κάνει πιο αποτελεσματικό οικονομικό προγραμματισμό .

Πίνακας 3.13**Δείκτης αστάθειας**

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΣΤΑΘΕΙΑΣ
2016	14.297.072,07	22.559.753,48	63,37%
2017	16.171.939,39	25.419.231,34	63,62%
2018	17.957.096,99	28.002.780,93	64,13%
2019	14.548.504,69	26.799.744,69	54,29%
2020	15.329.474,30	28.410.517,25	53,96%
2021	17.410.680,91	31.537.357,65	55,21%

Ο δείκτης αστάθειας από το 2016 και έπειτα κινείται πτωτικά κατέχοντας πάλι όμως σχετικά υψηλά ποσοστά γεγονός που μας δείχνει την εξάρτηση του από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων, έτσι ο Δήμος αναγκάζεται να υλοποιεί προγράμματα με περιορισμό.

Πίνακας 3.14**Δείκτης εξάρτησης**

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ
2016	7.361.264,90	22.559.753,48	32,63%
2017	8.026.728,05	25.419.231,34	31,58%
2018	8.993.572,13	28.002.780,93	32,12%
2019	6.309.821,12	26.799.744,69	23,54%
2020	7.389.933,99	28.410.517,25	26,01%
2021	8.053.386,94	31.537.357,65	25,54%

Ο δείκτης εξάρτησης μας δείχνει το ποσοστό συμμετοχής των επιχορηγήσεων στα συνολικά έσοδα του Δήμου, όπου στην περίπτωση του Δήμου Θηβαίων τα ποσοστά κατά έτος μειώνονται φθάνοντας το 2021 στα 25,54%. Ικανοποιητικά ποσά γεγονός που δείχνει ότι η εξάρτηση του Δήμου από επιχορηγήσεις μειώνεται συνεχώς με αποτέλεσμα να αυξάνεται σταδιακά η αυτοδυναμία του.

Πίνακας 3.15**Δείκτης ανεξαρτησίας**

ΕΤΗ	ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ
2016	13.267.759,66	22.559.753,48	58,81%

2017	15.287.960,90	25.419.231,34	60,14%
2018	16.496.844,41	28.002.780,93	58,91%
2019	17.570.843,23	26.799.744,69	65,56%
2020	18.342.789,27	28.410.517,25	64,56%
2021	20.208.975,35	31.537.357,65	64,08%

Στον δήμο Θηβαίων ο δείκτης ανεξαρτησίας αυξάνεται κάθε χρόνο φθάνοντας το 2021 στα 64,08% δηλαδή όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη η ανεξάρτητη δράση του αφού στηρίζεται σε δικά του έσοδα, έτσι έχει την δυνατότητα να προγραμματίζει τις οικονομικές του υποχρεώσεις στηριζόμενος σε ιδίους πόρους.

Πίνακας 3.16

Δείκτης λειτουργικής αυτονομίας

ΕΤΗ	ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
2016	10.271.649,92	15.124.152,12	67,92%
2017	11.555.590,21	17.918.427,17	64,49%
2018	12.873.865,10	19.319.554,35	66,64%
2019	13.783.129,51	18.309.711,32	75,28%
2020	14.940.439,40	19.437.206,04	76,87%
2021	16.113.019,80	21.002.851,39	76,72%

Και στην περίπτωση του δείκτη λειτουργικής αυτονομίας τα ποσοστά κινούνται αυξητικά κάθε έτος, αγγίζοντας το 76,72% το 2021. Η ερμηνεία του είναι ότι όσο αυξάνεται η τιμή του τόσο αυξάνεται και η ανεξαρτησία του Δήμου από τις χρηματοδότησης της Κεντρικής Διοίκησης, στηριζόμενος σε τοπικές πηγές εσόδων έχει τη δυνατότητα να ανταπεξέλθει σε διάφορα οικονομικά προβλήματα που θα προκύψουν.

Πίνακας 3.17

Δείκτης λειτουργικών δαπανών

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
2016	10.093.918,09	14.295.055,92	70,61%

2017	12.370.964,92	16.169.922,36	76,51%
2018	13.150.302,85	17.955.078,94	73,24%
2019	11.122.532,76	14.546.485,63	76,46%
2020	13.325.710,84	15.327.454,24	86,94%
2021	14.770.997,99	17.408.659,77	84,85%

Τα ποσοστά του δείκτη λειτουργικών δαπανών από το 2016 έως το 2021 έχουν αυξηθεί σημαντικά καταγράφοντας το 2021 τιμή 84,85%, που σημαίνει υψηλό λειτουργικό κόστος αφού το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων έχει διατεθεί για έξοδα χρήσης χωρίς να έχουν γίνει πολλές επενδύσεις για έργα, αγορές παγίων και λοιπές επενδυτικές κινήσεις. Επιπλέον η ολοένα αυξανόμενη τιμή του δείκτη μπορεί να σημαίνει και προσήλωση του Δήμου στην παροχή υπηρεσιών.

Πίνακας 3.18

Δείκτης επενδύσεων

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
2016	2.122.292,57	14.295.055,92	14,85%
2017	550.765,25	16.169.922,36	3,41%
2018	897.901,64	17.955.078,94	5,00%
2019	816.576,94	14.546.485,63	5,61%
2020	978.632,31	15.327.454,24	6,38%
2021	2.477.854,39	17.408.659,77	14,23%

Σε γενικές γραμμές το ποσοστό των εξόδων που έχει διατεθεί σε έργα και επενδύσεις είναι αρκετά χαμηλό σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο για το Δήμο Θηβαίων, πράγμα που σημαίνει είτε υψηλό λειτουργικό κόστος (σπατάλη πόρων) είτε μεγάλο ενδιαφέρον προς την παροχή υπηρεσιών.

Πίνακας 3.19

Δείκτης απαιτήσεων

ΕΤΗ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ
2016	387.737,57	22.559.753,48	1,72%
2017	353.647,20	25.419.231,34	1,39%
2018	650.009,50	28.002.780,93	2,32%
2019	514.059,43	26.799.744,69	1,92%

2020	293.725,16	28.410.517,25	1,03%
2021	381.933,92	31.537.357,65	1,21%

Τα ποσοστά που δείχνουν το ποσό των ανείσπρακτων εσόδων ως προς το σύνολο των εισπραχθέντων εσόδων είναι εξαιρετικά χαμηλά αφού η ανώτερη τιμή είναι μόλις 2,32% το 2018. Έτσι οι απαιτήσεις του Δήμου προς τρίτους είναι ελάχιστες , πράγμα που μας δείχνει ότι ο μηχανισμός είσπραξης των εσόδων της οικονομικής υπηρεσίας του Δήμου λειτουργεί σε ικανοποιητικό βαθμό.

Πίνακας 3.20

Δείκτης κόστους απασχόλησης

ΕΤΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 60	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
2016	4.331.421,56	14.295.055,92	30,30%
2017	4.576.520,24	16.169.922,36	28,30%
2018	4.749.926,63	17.955.078,94	26,45%
2019	6.592.244,47	14.546.485,63	45,32%
2020	7.708.193,97	15.327.454,24	50,29%
2021	8.003.794,30	17.408.659,77	45,98%

Παρατηρούνται ποσοστά αυξανόμενα ανά έτος, με την μεγαλύτερη καταγραφή αυτή του 2020 με ποσοστό 50,29%, οι τιμές από το 2016 αυξήθηκαν κατά 16% περίπου ποσοστιαίες μονάδες. Τα έξοδα για την κάλυψη του μισθοδοτικού κόστους σε σχέση με το σύνολο των πληρωθέντων εξόδων είναι αρκετά υψηλά , οπότε ο Δήμος θα επιβαρύνεται από το κόστος ανελαστικών δαπανών, στενεύοντας τα περιθώρια κάλυψης και άλλων απροβλέπτων εξόδων.

Πίνακας 3.21

Δείκτης κάλυψη ανθρώπινου δυναμικού από τακτικά έσοδα

ΕΤΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 60	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 61	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
2016	4.331.421,56	515.219,66	15.124.152,12	32,05%
2017	4.576.520,24	562.409,90	17.918.427,17	28,68%
2018	4.749.926,63	422.715,81	19.319.554,35	26,77%

2019	6.592.244,47	701.366,96	18.309.711,32	39,83%
2020	7.708.193,97	978.632,31	19.437.206,04	44,69%
2021	8.003.794,30	1.043.303,80	21.002.851,39	43,08%

Και με τον δείκτη αυτό που είναι πιο ολοκληρωμένος από τον παραπάνω διαπιστώνουμε σταδιακή αύξηση των τιμών , με τις δαπάνες για την κάλυψη της μισθοδοσίας τόσο του προσωπικού όσο και των αιρετών αυξημένες και να απορροφούν αρκετά χρήματα από τα τακτικά έσοδα για την κάλυψη του κόστους απασχόλησης.

Πίνακας 3.22

Δείκτης κάλυψης κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
2016	10.093.918,09	15.124.152,12	66,74%
2017	12.370.964,92	17.918.427,17	69,04%
2018	13.150.302,85	19.319.554,35	68,07%
2019	11.122.532,76	18.309.711,32	60,75%
2020	13.325.710,84	19.437.206,04	68,56%
2021	14.770.997,99	21.002.851,39	70,33%

Και στην περίπτωση του δείκτη κάλυψης κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα παρατηρούνται κάθε χρόνο και πιο υψηλές τιμές , όπου το 2021 να καταγράφει ποσοστό 70,33%. Αυτές οι αυξημένες τιμές του δείκτη φανερώνουν την ανάγκη για ολοένα και μεγαλύτερη δέσμευση των χρημάτων του Δήμου από τα τακτικά έσοδα για την κάλυψη τρεχουσών λειτουργικών δαπανών.

Συμπερασματικά για τον Δήμο Θηβαίων οι δείκτες λειτουργικής αυτονομίας και ανεξαρτησίας κινούνται σε υψηλά ποσοστά, που σημαίνει ότι ο Δήμος έχει τη δυνατότητα οικονομικού προγραμματισμού αφού μπορεί να στηριχθεί σε τοπικές πηγές εσόδων. Από την άλλη πλευρά ο δείκτης επενδύσεων κινείται σε χαμηλά επίπεδα, γεγονός που δείχνει και μειωμένη απορρόφηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Τέλος το αυξημένο κόστος απασχόλησης όπως και το σύνολο των λειτουργικών δαπανών δεσμεύουν ολοένα και περισσότερους πόρους από τα τακτικά έσοδα.

3.2.3 Δήμος Τανάγρας

Πίνακας 3.23
Δείκτης αυτονομίας

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
2016	17.429.349,38	20.952.894,23	83,18%
2017	19.743.096,53	23.629.705,29	83,55%
2018	22.884.313,42	26.943.435,34	84,93%
2019	23.343.942,45	28.954.609,12	80,62%
2020	22.940.196,95	30.864.838,28	74,32%
2021	19.690.597,25	28.202.377,42	69,82%

Στην περίπτωση του Δήμου Τανάγρας αυτό που παρατηρείται είναι φθίνουσα πορεία των τιμών του δείκτη από 83,18% που ήταν το 2016 , κατέληξε το 2021 στα 69,82%. Δηλαδή ο Δήμος ενώ χαρακτηριζόταν από μια ισχυρή αυτονομία κατά το 2016, έπειτα άρχισε να μειώνεται σταδιακά αυτή η αυτοδυναμία του.

Πίνακας 3.24
Δείκτης αστάθειας

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΣΤΑΘΕΙΑΣ
2016	3.199.960,82	20.952.894,23	15,27%
2017	3.603.824,30	23.629.705,29	15,25%
2018	3.776.822,59	26.943.435,34	14,02%
2019	4.932.653,16	28.954.609,12	17,04%
2020	4.947.218,53	30.864.838,28	16,03%
2021	5.085.307,94	28.202.377,42	18,03%

Ο δείκτης εκφράζοντας το ποσοστό συμμετοχής των εκτάκτων εσόδων στα συνολικά έσοδα του Δήμου, μας δείχνει μια αυξητική τάση κατά έτος. Βέβαια πάλι κινείται σε χαμηλά επίπεδα που σημαίνει την ελάχιστη εξάρτηση του Δήμου από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων, οπότε υπάρχει η δυνατότητα αυτόνομου προγραμματισμού και δράσης.

Πίνακας 3.25
Δείκτης εξάρτησης

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ
-----	-------------------------	-------------------	----------------------

2016	3.355.068,93	20.952.894,23	16,01%
2017	4.603.867,76	23.629.705,29	19,48%
2018	4.285.525,27	26.943.435,34	15,91%
2019	4.240.512,05	28.954.609,12	14,65%
2020	4.119.372,87	30.864.838,28	13,35%
2021	4.124.404,93	28.202.377,42	14,62%

Και στην περίπτωση του δείκτη εξάρτησης στο Δήμος Τανάγρας παρατηρούνται χαμηλά ποσοστά, γεγονός που δείχνει ανεξαρτησία του Δήμου από τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις και ενισχύεται η αυτοδυναμία του.

Πίνακας 3.26

Δείκτης ανεξαρτησίας

ΕΤΗ	ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ
2016	17.274.241,27	20.952.894,23	82,44%
2017	18.743.053,07	23.629.705,29	79,32%
2018	22.375.610,74	26.943.435,34	83,05%
2019	24.036.083,56	28.954.609,12	83,01%
2020	23.768.042,61	30.864.838,28	77,01%
2021	20.651.500,26	28.202.377,42	73,23%

Ο δείκτης ανεξαρτησίας έχει υψηλά ποσοστά για το Δήμο Τανάγρας φθάνοντας το 83%, αυτό μπορεί να εξηγηθεί ως την ικανότητα του Δήμου να προγραμματίζει τις οικονομικές του ανάγκες βασιζόμενος στα ίδια έσοδα, δηλαδή η εξάρτηση του από τις επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης είναι μικρή.

Πίνακας 3.27

Δείκτης λειτουργικής αυτονομίας

ΕΤΗ	ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ
2016	14.540.715,37	17.429.349,38	83,43%
2017	16.713.126,08	19.743.096,53	84,65%
2018	19.763.895,74	22.884.313,42	86,36%
2019	20.906.664,83	23.343.942,45	89,56%
2020	20.238.467,43	22.940.196,95	88,22%
2021	16.639.828,48	19.690.597,25	84,51%

Και στον δείκτη λειτουργικής αυτονομίας τα ποσοστά είναι πολύ υψηλά καταγράφοντας ποσοστό 89,56% το έτος 2019 και γενικώς σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο οι τιμές βρίσκονται πάνω από το 83%. Έτσι και στην περίπτωση αυτή ο Δήμος Τανάγρας παρουσιάζεται με ισχυρή αυτοδυναμία, ικανός να προγραμματίζει τις οικονομικές του υποχρεώσεις ανεξάρτητος από τις χρηματοδοτήσεις του κράτους.

Πίνακας 3.28

Δείκτης λειτουργικών δαπανών

	ΟΜΑΔΑ 6	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ
2016	8.992.784,59	11.384.774,66	78,99%
2017	9.440.754,63	12.897.709,48	73,20%
2018	10.348.295,89	13.106.565,39	78,96%
2019	11.070.441,21	14.864.623,27	74,48%
2020	13.222.892,86	19.997.550,81	66,12%
2021	13.070.662,83	19.772.423,29	66,11%

Οι λειτουργικές δαπάνες ως ποσοστό των συνολικών εξόδων είναι σχετικά υψηλές, με ποσοστά που αγγίζουν το 79% το 2016, έπειτα όμως εμφανίζεται πτωτική πορεία των τιμών αλλά και πάλι διατηρούνται μεγάλα ποσοστά. Αυτό φανερώνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων έχει διατεθεί για έξοδα χρήσης αλλά τα τελευταία έτη καταβάλλει προσπάθειες να μειώσει το λειτουργικό κόστος και να στραφεί και σε επενδυτικές επιλογές.

Πίνακας 3.29

Δείκτης επενδύσεων

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
2016	1.453.844,69	11.384.774,66	12,77%
2017	1.686.176,37	12.897.709,48	13,07%
2018	2.036.830,51	13.106.565,39	15,54%
2019	2.143.302,66	14.864.623,27	14,42%
2020	5.385.592,31	19.997.550,81	26,93%
2021	5.816.178,06	19.772.423,29	29,42%

Τις προσπάθειες του Δήμου Τανάγρας να τονώσει την επενδυτική του δραστηριότητα αποδεικνύουν η αυξητική τάση των τιμών του δείκτη επενδύσεων, όπου από 12,77% το 2016 έφθασε το 2021 στο 29,42%.

Πίνακας 3.30

Δείκτης απαιτήσεων

ΕΤΗ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ
2016	406.951,39	20.952.894,23	1,94%
2017	523.725,39	23.629.705,29	2,22%
2018	1.060.680,39	26.943.435,34	3,94%
2019	955.888,70	28.954.609,12	3,30%
2020	585.782,57	30.864.838,28	1,90%
2021	664.573,47	28.202.377,42	2,36%

Οι χαμηλές τιμές του δείκτη δηλώνουν το μικρό ποσοστό των απαιτήσεων του Δήμου προς τρίτους σε σχέση με τα εισπραχθέντα έσοδα, αποτυπώνει μια αποτελεσματική λειτουργία της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Πίνακας 3.31

Δείκτης κόστους απασχόλησης

ΕΤΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 60	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
2016	2.708.102,87	11.384.774,66	23,79%
2017	3.012.824,57	12.897.709,48	23,36%
2018	2.964.339,51	13.106.565,39	22,62%
2019	3.421.873,51	14.864.623,27	23,02%
2020	3.539.572,16	19.997.550,81	17,70%
2021	3.841.437,49	19.772.423,29	19,43%

Οι δαπάνες μισθοδοσίας σε σχέση με τα συνολικά έξοδα κινούνται σε ικανοποιητικό επίπεδο, από το 2016 και έπειτα μειώνονται τα ποσοστά, αυτό βέβαια μπορεί να σημαίνει λιγότερο προσωπικό οπότε και δυσκολία του Δήμου να αντεπεξέρχεται άμεσα στις απαιτήσεις των δημοτών.

Πίνακας 3.32**Δείκτης κάλυψη ανθρώπινου δυναμικού από τακτικά έσοδα**

ΕΤΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 60	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 61	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
2016	2.708.102,87	1.130.562,16	17.429.349,38	22,02%
2017	3.012.824,57	1.126.682,69	19.743.096,53	20,97%
2018	2.964.339,51	1.211.554,25	22.884.313,42	18,25%
2019	3.421.873,51	1.236.831,00	23.343.942,45	19,96%
2020	3.539.572,16	2.102.987,39	22.940.196,95	24,60%
2021	3.841.437,49	2.467.555,88	19.690.597,25	32,04%

Ο δείκτης αυτός εκφράζοντας το βαθμό κάλυψης του συνολικού κόστους μισθοδοσίας από τα τακτικά έσοδα δείχνει ότι το 2021 το ποσοστό ανέβηκε από το 2016 κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες φθάνοντας τα 32,04%, που σημαίνει ότι όλο και περισσότερα τακτικά έσοδα δεσμεύονται για την κάλυψη του μισθοδοτικού κόστους, μειώνοντας έτσι τη δυνατότητα του Δήμου για χρηματοδότηση άλλων επενδύσεων και δράσεων.

Πίνακας 3.33**Δείκτης κάλυψης κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα**

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
2016	8.992.784,59	17.429.349,38	51,60%
2017	9.440.754,63	19.743.096,53	47,82%
2018	10.348.295,89	22.884.313,42	45,22%
2019	11.070.441,21	23.343.942,45	47,42%
2020	13.222.892,86	22.940.196,95	57,64%
2021	13.070.662,83	19.690.597,25	66,38%

Αυξομειωτική τάση παρουσιάζει ο δείκτης αυτός με το 2021 να φθάνει τα 66,38% και αύξηση από το 2016 κατά 15% ποσοστιαίες μονάδες, αυτό δείχνει όλο και περισσότερα τακτικά έσοδα δεσμεύονται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών, στενεύοντας τα περιθώρια για χρηματοδότηση άλλων ενεργειών το Δήμου.

Συμπερασματικά: Ο δήμος Τανάγρας βρίσκεται σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο οικονομικής λειτουργίας, με ολόένα αυξανόμενη ανεξαρτησία από τις τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης, στηριζόμενος σε ίδιες πηγές εσόδων με αποτέλεσμα να έχει την ικανότητα να προγραμματίζει τις οικονομικές υποχρεώσεις και να μπορεί να αντισταθεί σε διάφορες οικονομικές δυσκολίες που τυχόν θα προκύψουν.

3.2.4 ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΡΤΟΥ-ΘΕΣΠΙΕΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΑΡΑΧΟΒΑΣ –ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ

Έπειτα θα αναλύσουμε τους δείκτες για τους τρεις μικρούς Δήμους του Ν.Βοιωτίας συγκεντρωτικά.

Πίνακας 3.34

Δείκτης αυτονομίας

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ-ΑΡΑΧΟΒΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ-ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	63,53%	64,57%	51,64%
2017	59,80%	63,31%	57,56%
2018	55,03%	65,71%	57,95%
2019	49,11%	67,18%	72,82%
2020	48,50%	63,44%	55,65%
2021	40,35%	60,99%	55,85%
Μ.Ο.	52,72%	64,20%	58,58%

Παρατηρείται ότι ο Δήμος Ορχομενού έχει υψηλότερη τιμή του δείκτη αυτονομίας κατά μέσο όρο με ποσοστά που κινούνται γύρω στο 64%, ακολουθεί ο δήμος Αλιάρτου-Θεσπιέων και έπειτα Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας. Τα ποσοστά κατά την εξετία κινούνται μειωτικά με σημαντικές μεταβολές για τον Δήμο Διστόμου, αυτό σημαίνει ότι ενώ ο Δήμος είχε μια σχετική αυτοδυναμία καταλήγει να αυξάνεται η εξάρτησή του από τις χρηματοδότησεις του κράτους, αφού όσο μικρότερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο λιγότερη η αυτονομία του δήμου να σχεδιάσει πολιτικές με σταθερούς πόρους. Τα ίδια ισχύουν και για τους άλλους δύο δήμους αφού κινούνται στα ίδια περίπου ποσοστά.

Πίνακας 3.35**Δείκτης αστάθειας**

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ- ΑΡΑΧΟΒΑ- ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ- ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	25,65%	27,15%	49,53%
2017	29,07%	14,50%	47,81%
2018	25,73%	17,52%	49,15%
2019	26,36%	21,34%	34,77%
2020	41,67%	26,03%	28,48%
2021	32,45%	28,44%	45,38%
Μ.Ο.	30,16%	22,50%	42,52%

Κατά μέσο όρο οι πιο χαμηλές τιμές παρατηρούνται στον Δήμο Ορχομενού, ακολουθεί ο Δήμος Διστόμου και έπειτα ο δήμος Αλιάρτου. Τα χαμηλά ποσοστά δείχνουν ότι οι Δήμοι δεν εξαρτώνται έντονα από έκτακτα έσοδα και από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων, οπότε έχουν μια σχετική ικανότητα αυτόνομου προγραμματισμού και δράσης. Με τη μόνη διαφορά τον Δήμο Αλιάρτου-Θεσπιέων όπου τα ποσοστά είναι πιο υψηλά οπότε η δράση του για αυτόνομο προγραμματισμό περιορίζεται.

Πίνακας 3.36**Δείκτης εξάρτησης**

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ- ΑΡΑΧΟΒΑ- ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ- ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	30,24%	35,38%	52,28%
2017	28,13%	28,19%	49,54%
2018	27,03%	31,20%	60,37%
2019	27,75%	32,01%	48,24%
2020	41,08%	33,60%	36,50%
2021	30,18%	40,86%	55,89%
Μ.Ο.	30,74%	33,54%	50,47%

Στην περίπτωση του δείκτη εξάρτησης τα μεγαλύτερα ποσοστά κατά μέσο όρο παρατηρούνται στον Δήμο Αλιάρτου-Θεσπιέων, όπου φθάνει και το 60,37% κατά το έτος 2018, αυτό σημαίνει ότι ολοένα και περισσότερο αυξάνεται η εξάρτησή του από έκτακτες επιχορηγήσεις, δηλαδή περιορίζεται η αυτοδυναμία του όσο αυξάνεται η τιμή του δείκτη.

Για τους δύο άλλους δύο δήμους τα ποσοστά κινούνται στις ίδιες περίπου τιμές γύρω στο 30%, πράγμα που σημαίνει από τη μια πλευρά αδυναμία των Δήμων για προγραμματισμό, σχεδιασμό και απορρόφηση επιχορηγήσεων από ευρωπαϊκές και

εθνικές πηγές για την πραγματοποίηση έργων και δράσεων και από την άλλη μας καταδεικνύει τάση για ανεξάρτητη δράση των Δήμων.

Πίνακας 3.37

Δείκτης ανεξαρτησίας

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ-ΑΡΑΧΟΒΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ-ΘΕΣΣΠΕΩΝ
2016	58,94%	56,34%	48,89%
2017	60,74%	49,62%	55,83%
2018	53,73%	52,03%	46,73%
2019	47,71%	56,51%	59,35%
2020	49,10%	55,86%	47,64%
2021	42,62%	48,58%	45,35%
Μ.Ο.	52,14%	53,16%	50,63%

Και για τους τρεις δήμους ο μέσος όρος του δείκτη κινείται στο ποσοστό 50% περίπου, ικανοποιητικό ποσοστό πράγμα που σημαίνει ότι οι Δήμοι δεν είναι ούτε απόλυτα εξαρτημένοι από τις τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις αλλά κάνουν κινήσεις να στηριχθούν στα ίδια έσοδα τους, έτσι ώστε να έχουν τη δυνατότητα να προγραμματίζουν τις οικονομικές υποχρεώσεις τους βασιζόμενοι σε δικούς τους πόρους.

Πίνακας 3.38

Δείκτης λειτουργικής αυτονομίας

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ-ΑΡΑΧΟΒΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ-ΘΕΣΣΠΕΩΝ
2016	59,20%	61,92%	55,02%
2017	65,75%	67,78%	58,19%
2018	57,53%	67,58%	59,03%
2019	57,46%	68,25%	62,02%
2020	73,05%	69,31%	65,44%
2021	62,11%	66,97%	64,51%
Μ.Ο.	62,52%	66,97%	60,70%

Στην περίπτωση του δείκτη λειτουργικής αυτονομίας τα ποσοστά είναι σχετικά υψηλά και για τους τρεις δήμους, με το δήμο Ορχομενού να έχει τη μεγαλύτερη τιμή 66,97%. Όσο αυξάνεται η τιμή του δείκτη τόσο αυξάνεται και η ανεξαρτησία των Δήμων από τις χρηματοδοτήσεις της Κεντρικής Διοίκησης άρα έχουν κάποια σχετική δυνατότητα να ανταπεξέλθουν στις διάφορες προκλήσεις .

Πίνακας 3.39**Δείκτης λειτουργικών δαπανών**

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ-ΑΡΑΧΟΒΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ-ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	58,04%	70,23%	40,93%
2017	60,11%	66,50%	40,44%
2018	71,63%	66,95%	70,76%
2019	67,77%	68,98%	63,27%
2020	52,01%	62,97%	49,44%
2021	63,18%	60,61%	63,52%
Μ.Ο.	62,12%	66,04%	54,73%

Σχετικά υψηλά ποσοστά και στους τρεις Δήμους, με το Δήμο Ορχομενού να κατέχει το υψηλότερο μέσο όρο γύρω στα 66%, να ακολουθεί ο Δήμος Διστόμου και έπειτα ο Δήμος Αλιάρτου-Θεσπιδίων, υπάρχει αυξημένο λειτουργικό κόστος αφού οι λειτουργικές δαπάνες σε σχέση με τα συνολικά έξοδα είναι αυξημένα.

Πίνακας 3.40**Δείκτης επενδύσεων**

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ-ΑΡΑΧΟΒΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ-ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	5,39%	4,82%	26,12%
2017	6,33%	8,45%	25,26%
2018	8,80%	14,32%	8,63%
2019	10,33%	8,00%	33,29%
2020	35,02%	14,86%	34,97%
2021	18,65%	13,18%	21,46%
Μ.Ο.	14,09%	10,60%	24,96%

Τα ποσοστά των επενδύσεων σε σχέση με τα συνολικά έξοδα για τους δήμους Διστόμου και Ορχομενού είναι χαμηλά ενώ στο Δήμο Αλιάρτου είναι πιο σε πιο ικανοποιητικό ποσοστό. Αυτό σημαίνει ότι οι δήμοι έχουν περιορισμένη επενδυτική δραστηριότητα οπότε δίνουν προτεραιότητα περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών και όχι στην δημιουργία έργων υποδομής.

Πίνακας 3.41
Δείκτης απαιτήσεων

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ- ΑΡΑΧΟΒΑ- ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ- ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	3,25%	8,35%	12,61%
2017	7,38%	5,22%	16,68%
2018	4,25%	4,07%	18,50%
2019	0,38%	3,80%	23,52%
2020	3,01%	4,88%	19,03%
2021	0,29%	3,84%	19,01%
Μ.Ο.	3,09%	5,03%	18,22%

Στην περίπτωση του δείκτη των απαιτήσεων καταγράφονται μικρά ποσοστά με μέσο όρο για το δήμο Διστόμου γύρω στο 3%, ο δήμος Ορχομενού 5% και ο δήμος Αλιάρτου στα 18%. Αυτό δείχνει μια καλή λειτουργία της οικονομικής υπηρεσίας αφού το ποσό των απαιτήσεων προς τρίτους είναι μικρό σε σχέση με τα συνολικά έσοδα.

Πίνακας 3.42
Δείκτης κόστους απασχόλησης

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ- ΑΡΑΧΟΒΑ- ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ- ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	29,85%	23,40%	19,72%
2017	32,02%	23,97%	21,91%
2018	29,58%	24,15%	19,77%
2019	30,98%	35,35%	27,68%
2020	23,88%	22,20%	18,51%
2021	22,81%	24,81%	21,77%
Μ.Ο.	28,18%	25,65%	21,56%

Τα ποσοστά του δείκτη κόστους απασχόλησης και για τους τρεις δήμους κυμαίνονται στις ίδιες τιμές, όπου είναι ικανοποιητικές, πράγμα που σημαίνει ότι το κόστος μισθοδοσίας δεν καταλαμβάνει μεγάλο ποσό των εξόδων, υπάρχει όμως η πιθανότητα έλλειψης προσωπικού γι' αυτό και το κόστος είναι χαμηλό.

Πίνακας 3.43**Δείκτης κάλυψη ανθρώπινου δυναμικού από τακτικά έσοδα**

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ-ΑΡΑΧΩΒΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ-ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	39,16%	27,66%	63,58%
2017	40,08%	31,39%	65,90%
2018	42,29%	31,99%	60,95%
2019	46,71%	40,79%	59,51%
2020	40,47%	33,77%	53,64%
2021	55,03%	40,87%	55,32%
Μ.Ο.	43,96%	34,41%	59,82%

Τα ποσοστά που καταλαμβάνει το κόστος απασχόλησης τόσο των αιρετών όσο και του προσωπικού από τα τακτικά έσοδα είναι αρκετά υψηλό, όσο αυξάνεται ο δείκτης τόσο λιγότερα χρήματα απομένουν για την κάλυψη των επενδύσεων και λοιπών υποχρεώσεων από τακτικά έσοδα.

Πίνακας 3.44**Δείκτης κάλυψης κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα**

ΕΤΗ	ΔΙΣΤΟΜΟ-ΑΡΑΧΩΒΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ	ΑΛΙΑΡΤΟΣ-ΘΕΣΠΙΕΩΝ
2016	66,24%	76,70%	62,15%
2017	65,34%	74,94%	60,34%
2018	89,59%	76,01%	105,73%
2019	87,13%	71,24%	71,48%
2020	73,70%	76,00%	78,56%
2021	118,89%	78,55%	85,40%
Μ.Ο.	83,48%	75,57%	77,28%

Τα ποσοστά κάλυψης του κόστους λειτουργικών δαπανών από τακτικά έσοδα είναι πολύ υψηλά ξεπερνούν και το 100% που σημαίνει ότι οι λειτουργικές δαπάνες σε ορισμένες δαπάνες και δράσεις χρηματοδοτούνται και από έκτακτα έσοδα.

Συμπερασματικά: Οι τρεις μικροί δήμοι του Ν.Βοιωτίας κινούνται στα ίδια πλαίσια, με τα ποσοστά των δεικτών να μην διαφέρουν πολύ, αυτό που αξίζει να σημειωθεί είναι ότι οι τρεις δήμοι χαρακτηρίζονται από μια σχετική αυτονομία με δυνατότητα προγραμματισμού των οικονομικών τους υποχρεώσεων στηριζόμενοι όχι αποκλειστικά από τις χρηματοδοτήσεις της Κεντρικής Διοίκησης αλλά και σε τοπικές πηγές εσόδων.

Κεφάλαιο 4^ο :Συμπεράσματα -Προτάσεις

4.1 Συμπεράσματα

Το αποτέλεσμα της έρευνας κατέδειξε ότι οι Δήμοι του νομού Βοιωτίας και οι επιχειρήσεις ΔΕΥΑΛ, ΔΕΥΑΘ ΚΑΙ ΔΕΠΟΔΑΛ έχουν επιβαρυνθεί σημαντικά από την ραγδαία αύξηση των τιμών της ενέργειας. Οι προϋπολογισμοί τους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022 εμφανίζουν αυξήσεις όσον αφορά τους κωδικούς εξόδων για την ηλεκτρική ενέργεια και για τα καύσιμα κίνησης και θέρμανσης να καταγράφουν διπλάσιες τιμές.

Κατά την διάρκεια της εξαετίας καταγράφεται αυξομειωτική τάση του ύψους των δαπανών ενέργειας, με σημαντική μείωση κατά την περίοδο 2019-2020 λόγω των περιοριστικών μέτρων που επιβλήθηκαν για την πανδημία. Η εικόνα αυτή αλλάζει για όλους τους Δήμους και τις αναφερόμενες επιχειρήσεις κατά το έτος 2021 όπου εμφανίζεται αύξηση των πληρωμών. Ειδικά στους Δήμους Αλιάρτου-Θεσπιέων και Δήμο Ορχομενού, όπου τα ποσοστά αύξησης για τα καύσιμα φθάνουν 168% και 157% αντίστοιχα. Ακολουθούν ο Δήμος Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας με ποσοστό κοντά στο 100%, έπειτα ο Δήμος Θηβαίων με ποσοστό αύξησης 45,81% και ο Δήμος Λεβαδέων με μεταβολή 30%, τέλος ο Δήμος Τανάγρας με ποσοστό 22%.

Για την ηλεκτρική ενέργεια παρατηρείται κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021 & 2022 σημαντική μεταβολή κατά 237% στον Δήμο Αλιάρτου-Θεσπιέων, ακολουθεί ο Δήμος Λεβαδέων με ποσοστό 76,06%, έπειτα ο Δήμος Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας με μεταβολή 60,53% και ακολουθούν οι Δήμοι Θηβαίων και Ορχομενού ενώ αρνητική μεταβολή (-33,94%) εμφανίζει ο δήμος Τανάγρας.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις (ΔΕΥΑΛ, ΔΕΥΑΘ και ΔΕΠΟΔΑΛ) οι σημαντικές μεταβολές καταγράφονται στις πληρωμές για το ηλεκτρικό ρεύμα που καταναλώνεται για την κίνηση των αντλιοστασίων τόσο κατά την διάρκεια των ετών όσο και στο πρώτο εξάμηνο του 2022 με το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης στην ΔΕΥΑΛ όπου η μεταβολή έφθασε τις 133 ποσοστιαίες μονάδες ενώ οι δαπάνες για τα καύσιμα εμφανίζουν θετική μεταβολή αλλά είναι περιορισμένες.

Εν κατακλείδι οι Δήμοι είναι αντιμέτωποι με την εκτίναξη του ενεργειακού κόστους όπου σε συνδυασμό με την μειωμένη τακτική επιχορήγηση όπου δεν ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες τους και την επιβολή του τέλους ταφής απορριμμάτων είναι προβλήματα που αγγίζουν τον πυρήνα της βιωσιμότητας των Δήμων.

Το δεύτερο μέρος της έρευνας που αφορούσε την ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των έξι δήμων μέσω της χρήσης αριθμοδεικτών προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός αυτοδυναμίας τους, κατέδειξε ότι:

1. Ο δήμος Τανάγρας καταγράφει υψηλά ποσοστά στους δείκτες αυτονομίας, ανεξαρτησίας και λειτουργικής αυτονομίας που κυμαίνονται από 70-85%, που σημαίνει ότι έχει ισχυρή αυτοδυναμία, ικανός να προγραμματίσει τις οικονομικές υποχρεώσεις βασιζόμενος σε τοπικές πηγές εσόδων.
2. Ακολουθούν οι δήμοι Θηβαίων με ποσοστά 60-70% και Λεβαδέων 30-50% στους δείκτες ανεξαρτησίας, αυτονομίας και λειτουργικής αυτονομίας.
3. Οι τρεις μικροί δήμοι (Αλιάρτου-Θεσπιέων, Διστόμου-Αραχόβης-Αντίκυρας και Ορχομενού) κινούνται περίπου στα ίδια ποσοστά των δεικτών αυτονομίας, ανεξαρτησίας και λειτουργικής αυτονομίας (50-60%), γεγονός που δείχνει μια σχετική αυτονομία δηλαδή δεν είναι ούτε απόλυτα εξαρτημένοι από τις τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις αλλά κάνουν και κινήσεις να στηριχθούν στα ίδια έσοδα τους, έτσι ώστε να έχουν τη δυνατότητα να προγραμματίζουν τις οικονομικές υποχρεώσεις τους βασιζόμενοι σε δικούς τους πόρους.
4. Τα ποσοστά του δείκτη λειτουργικών δαπανών από το 2016 έως το 2021 έχουν αυξηθεί σημαντικά σε όλους τους δήμους που σημαίνει υψηλό λειτουργικό κόστος αφού το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων έχει διατεθεί για έξοδα χρήσης χωρίς να έχουν γίνει πολλές επενδύσεις για έργα, αγορές παγίων και λοιπές επενδυτικές κινήσεις. Επιπλέον η ολοένα αυξανόμενη τιμή του δείκτη μπορεί να σημαίνει και προσήλωση των Δήμων στην παροχή υπηρεσιών.
5. Επιπλέον αξίζει να σημειωθεί ότι και οι έξι δήμοι καταγράφουν χαμηλά ποσοστά επενδύσεων με αυξητική βέβαια τάση την τελευταία διετία.
6. Τα ποσοστά που καταλαμβάνει το κόστος απασχόλησης τόσο των αιρετών όσο και του προσωπικού από τα τακτικά έσοδα είναι αρκετά υψηλό και στους έξι δήμους, αυτό σημαίνει ότι όσο αυξάνεται ο δείκτης τόσο λιγότερα χρήματα

απομένουν για την κάλυψη των επενδύσεων και λοιπών υποχρεώσεων από τακτικά έσοδα.

7. Τα έξοδα για την κάλυψη του μισθοδοτικού κόστους σε σχέση με το σύνολο των πληρωθέντων εξόδων είναι αρκετά υψηλά και στους έξι δήμους, οπότε ο Δήμος θα επιβαρύνεται από το κόστος ανελαστικών δαπανών, στενεύοντας τα περιθώρια κάλυψης και άλλων απροβλέπτων εξόδων.
8. Τα ποσοστά κάλυψης του κόστους λειτουργικών δαπανών και μισθοδοτικού από τακτικά έσοδα καταγράφουν υψηλές τιμές σε όλους τους Δήμους που σημαίνει ότι όλο και περισσότερα τακτικά έσοδα δεσμεύονται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και της μισθοδοσίας, στενεύοντας τα περιθώρια για χρηματοδότηση άλλων ενεργειών του Δήμου.

Συμπερασματικά οι Δήμοι όπου καταγράφουν υψηλά ποσοστά αυτονομίας, ανεξαρτησίας και λειτουργικής αυτονομίας όπως οι Δήμοι Τανάγρας και Θηβαίων θα επηρεαστούν σαφώς λιγότερο από το αυξημένο ενεργειακό κόστος αφού χαρακτηρίζονται από ισχυρή αυτοδυναμία και έχουν την οικονομική δυνατότητα να ανταπεξέλθουν σε πρόσθετα οικονομικά βάρη.

4.2 Προτάσεις

Οι Δήμοι καλούνται να ανταπεξέλθουν σε μια νέα πραγματικότητα όπου θα πρέπει να προσαρμοστούν αλλά και να ισχυροποιηθούν για να καλύψουν τις οικονομικές ανάγκες που θα προκύψουν.

Οι προτεινόμενες λύσεις για ενίσχυση και τόνωση των οικονομικών των Δήμων θα πρέπει να αφορούν τόσο σε ενέργειες για την ενίσχυση των ιδίων εσόδων τους όσο και σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες κινήσεις για μείωση των λειτουργικών εξόδων τους.

Όσον αφορά τα έσοδα τους οι Δήμοι χωρίς να μεταφέρουν την επιβάρυνση στους ήδη βεβαρημένους πολίτες μέσω της αύξησης των δημοτικών τελών αλλά και των τιμολογίων των Δημοτικών Επιχειρήσεων, θα ήταν ωφέλιμο να ενισχύσουν την λειτουργική αυτονομία και ανεξαρτησία μέσα από τις κάτωθι ενδεικτικά ενέργειες:

1. Βελτίωση της διαχείρισης των υπάρχοντων δημοτικών πόρων μέσω εντατικότερων και συντονισμένων προσπαθειών του φόρου-εισπρακτικού μηχανισμού.
2. Διαφοροποίηση των πηγών εσόδων (εναλλακτικές πηγές όπως για παράδειγμα μέσω της συνεργασίας με γειτονικούς δήμους) έτσι ώστε να μην εξαρτάται από μία ή ελάχιστες πηγές εσόδων και να καθίσταται κάθε Δήμος τρωτός στις επιδράσεις.
3. Διεύρυνση της φορολογικής βάσης των δημοτικών φόρων.
4. Οι τοπικές αρχές θα ήταν χρήσιμο να συνειδητοποιήσουν ότι η δημόσια ακίνητη περιουσία είναι παραγωγικό περιουσιακό στοιχείο και έτσι να προωθήσουν πολιτικές ορθολογικής διαχείρισης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας με μέθοδο, τεχνογνωσία και ισχυρή πολιτική βούληση. Αυτό είναι δυνατόν είτε μέσω κάποιου υποστηρικτικού μηχανισμού είτε μέσω της Σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ).

Από την άλλη πλευρά οι κινήσεις για μείωση του ενεργειακού κόστους είναι:

1. Μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στον οδοφωτισμό, πλατείες, πάρκα και δημόσια κτίρια μέσω της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας. Επιπλέον υπάρχει χρηματοδοτικό πρόγραμμα από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ) σε συνεργασία με το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας «Αναβάθμιση Δημοτικού Οδοφωτισμού» για τη χρηματοδότηση επεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης των δικτύων του δημοτικού φωτισμού μέσω χορήγησης δανείου.
2. Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Έχει τεθεί ήδη σε εφαρμογή το πρόγραμμα «Ηλέκτρα» που στόχο έχει την εξοικονόμηση ενέργειας στο Δημόσιο, μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος που ανήκει στην ιδιοκτησία των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με παρεμβάσεις που αφορούν ενδεικτικά στο κέλυφος του κτιρίου, στα διάφορα συστήματα Ηλεκτρο-Μηχανολογικών (Η/Μ) εγκαταστάσεων και παρεμβάσεις που αποδεδειγμένα συμβάλουν στην ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένης της στατικής ενίσχυσης. Χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς και από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μέσω επενδυτικού δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

3. Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, όπου επιτρέπουν στους Δήμους να υλοποιούν μεγάλης κλίμακας έργα ενεργειακής απόδοσης ή ανανεώσιμης ενέργειας χωρίς τους χρηματοδοτικούς πόρους που απαιτούνται για την αρχική επένδυση (ένας μηχανισμός χρηματοδότησης). Δηλαδή είναι μια συμβατική συμφωνία που καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ του δικαιούχου και του παρόχου ενεργειακής υπηρεσίας (κατά κανόνα ΕΕΥ: Επιχείρηση Ενεργειακών Υπηρεσιών), με αντικείμενο την εφαρμογή μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, οι επενδύσεις εξοφλούνται άμεσα από την εξοικονόμηση κόστους, οπότε δεν υπάρχει ανάγκη κεφαλαίου κίνησης από την πλευρά του δικαιούχου.
4. Συμμετοχή των Δήμων σε Ενεργειακές Κοινότητες με στόχο την παραγωγή , αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, βάσει του ν.4513/2018. Είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και της καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας και την προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας.
5. Ενεργειακό συμψηφισμός (net-metering), σε κτίρια των ΟΤΑ, πρόκειται για συμψηφισμό παραγόμενης-καταναλισκόμενης ενέργειας, επιτρέπει στον καταναλωτή (Ο.Τ.Α) να καλύψει το σύνολο ή σημαντικό μέρος των ιδιοκαταναλώσεων του, ενώ δίνεται η δυνατότητα να χρησιμοποιήσει το δίκτυο για έμμεση αποθήκευση της παραγόμενης ενέργειας, μέσω της ανάπτυξης-εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων στους χώρους τον Ο.Τ.Α.
6. Προώθηση χρήσης βιοκαυσίμων στο τομέα των μεταφορών και προώθηση ηλεκτροκίνησης. Ενδεικτικά χρηματοδοτικό πρόγραμμα από το Τ.Π.Δ με το ειδικό Αναπτυξιακό πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης».

Αξίζει να αναφερθεί μια σημαντική πρωτοβουλία «Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Δημάρχων-Covenant of Mayors» και αφορά τις τοπικές αρχές της Ευρώπης, ξεκίνησε το 2008, συγκεντρώνει πάνω από 7.000 τοπικές και περιφερειακές αρχές και εκτείνεται σε 57 χώρες. Είναι ένα σχέδιο δράσης για τη Βιώσιμη ενέργεια (και για το κλίμα) όπου δεσμεύονται να υλοποιήσουν εντός δύο ετών. Στην Ελλάδα είναι ήδη εγγεγραμμένοι 230 τοπικές αυτοδιοικήσεις.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για την τόνωση της ενεργειακής απόδοσης στην Ελλάδα είναι ένα έργο που υπογράφηκε με 7 Δήμους στην μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας (Δήμος Αλίμου, Αγ.Δημητρίου, Γλυφάδας, Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Αγ.Αναργύρων-Καματερού, Π.Φαλήρου και Αμαρουσίου), όπου δημιούργησαν ένα περιφερειακό δίκτυο ομαδοποίησης έργων ενεργειακής απόδοσης, συγκεντρώνοντας χρηματοδοτικούς πόρους και αξιοποιώντας ιδιωτικές επενδύσεις. Το έργο έχει οδηγήσει σε 116 μετασκευές κτιρίων, 22.000 λαμπτήρες οδοφωτισμού και βελτίωσε τις ικανότητες του προσωπικού της Τ.Α. να υλοποιεί συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

1. Γκέκας, Ρ. (2021), *''Πανεπιστημιακές Σημειώσεις''*
2. Γαλανός, Γ. (2021), *''Πανεπιστημιακές Σημειώσεις''*
3. Θεοδώρου, Ι. (2016), *''Τα έσοδα των Δήμων''*
4. Θεοδώρου, Ι. (2016), *''Οι δαπάνες των ΟΤΑ''*
5. Καλλιαντάσης, Γ.(2019), *''Συγκριτική αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων των δήμων της χώρας-Οικονομική αυτονομία και βιωσιμότητα''*, Διπλωματική εργασία
6. Διάκος, Κ. (2010), *''Εγχειρίδιο για μια "πράσινη" αυτοδιοίκηση''*, εκδόσεις Πατάκη
7. Σαββαΐδου, Κ. (2009), *Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα
8. Νικολόπουλος, Κ. (2004), *Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των ΟΤΑ*, Εκδόσεις Ιδίου, Χαλκίδα

Ξενόγλωσση

1. U.S. Environmental Protection Agency (2011), *Energy Efficiency in Local Government Operations*
2. Masaru Sugahara, *Energy and Resilient Cities, Public Governance and Territorial Development*, OECD
3. Dinapoli, Th., *Research Brief, Green Best Practices: How Local Governments can Reduce Energy Cost and Minimize Impact on Global Climate Change*
4. Dirk Schoenmaker, Rotterdam School of Management, *Financing environmental and energy transitions for regions and cities: creating local solutions for global challenges*

Νομοθεσία

- Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α), *Νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας*, Εκδόσεις Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα
- Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α), *Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης*, Εκδόσεις Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

N.4555/2018 (ΦΕΚ 133 Α), *Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Εμβάθυνση της Δημοκρατίας Ενίσχυση της Συμμετοχής Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α.-Πρόγραμμα «Κλεισθένης Ι»*, Εκδόσεις Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

N.4270/2014, (ΦΕΚ 143), *Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις*, Εκδόσεις Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

Β.Δ.17-5/1959 (ΦΕΚ 114 Α'), *Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων*, Εκδόσεις Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

N.4513/2018 (ΦΕΚ 9 Α'), *Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις*, Εκδόσεις Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

Διαδικτυακοί τόποι/Ιστοσελίδες

European Commission, (2020). *Εθνικό σχέδιο για το κλίμα και την ενέργεια*. Διαθέσιμο από: <https://energy.ec.europa.eu> [Πρόσβαση 2 Νοεμβρίου 2022]

Energy for mayors, *Project results*. Διαθέσιμο από <https://www.simfonodimarxon.eu> [Πρόσβαση 1 Νοεμβρίου 2022]

Υπουργείο Περιβάλλοντος, *Ενέργεια*. Διαθέσιμο από: <https://ypen.gov.gr/energeia> [Πρόσβαση 1 Νοεμβρίου 2022]

Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, *Χρηματοδοτικά προγράμματα Ο.Τ.Α. & Ν.Π.* Διαθέσιμο από: <https://www.tpd.gr> [Πρόσβαση 15 Νοεμβρίου 2022]

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, *Αναπτυξιακά Προγράμματα*. Διαθέσιμο από: <https://www.ggde-espa.gov.gr/development-programms> [Πρόσβαση 10 Νοεμβρίου 2022]

Ε.Ε.Τ.Α.Α , *Οδηγός Χρηματοδοτήσεων Ο.Τ.Α.* Διαθέσιμο από: <https://www.eetaa.gr> [Πρόσβαση 10 Νοεμβρίου 2022]

Οικονομικός Ταχυδρόμος, *Ενέργεια*. Διαθέσιμο από: <https://www.ot.gr/category/energeia> [Πρόσβαση 15 Νοεμβρίου 2022]

Prodesa, *Στόχοι-Εργα*. Διαθέσιμο από: <https://www.prodesa.eu> [Πρόσβαση 10 Νοεμβρίου 2022]

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, *Βιβλιοθήκη*. Διαθέσιμο από: <https://www.ita.org.gr> [Πρόσβαση 21 Νοεμβρίου 2022]

Local Partnerships, *A guidance document for local government*. Διαθέσιμο από: <https://localpartnerships.org.uk> [Πρόσβαση 21 Νοεμβρίου 2022]

IMF Org, *Regional Economic Outlook for Europe(2022)*. Διαθέσιμο από: <https://www.imf.org> [Πρόσβαση 21 Νοεμβρίου 2022]

CCRE.Org, *Final response-consultations (2021)*. Διαθέσιμο από: <https://www.ccre.org> [Πρόσβαση 21 Νοεμβρίου 2022]